

ПІДТРИМКА УПРАВЛІННЯ МІГРАЦІЄЮ ТА ПРИТУЛКОМ В УКРАЇНІ

Європейський Союз

Міжнародна організація з міграції (МОМ)
Агентство ООН з питань міграції

Моніторинг міграційної ситуації та змін у сфері управління міграцією та кордонами

Березень 2019 року

Основні події та тенденції місяця

- Відповідно до даних Євростату Чехія, Бельгія, Німеччина та Австрія лідирують за кількістю вакантних робочих місць серед країн-членів ЄС.
- ЄС переглянув формат морської рятувальної операції «Софія». Мандат операції продовжено на 6 місяців, але він більше не передбачає морську присутність.
- ООН офіційно визнала затриманих Росією українських моряків військовополоненими.
- Кількість громадян Росії та Туреччини, не пропущених на територію України через непідтверджену мету поїздки, зменшується, натомість кількість не пропущених громадян Ізраїлю суттєво зросла.
- У Польщі на основі даних смартфонів кількість українців в 2018 році оцінили в 1,27 млн осіб.
- Зменшилась кількість офіційно зареєстрованих ВПО у Донецькій, Київській, Луганській областях та Києві через видалення з бази подвійних записів.
- Затверджено Профіль індикаторів управління міграцією.
- Міністерство освіти і науки анонсувало зміни що стосуються навчання іноземних студентів.
- Збільшено штат працівників у пункті тимчасового розміщення біженців у м. Яготині та Миколаївському пункті тимчасового перебування ІОБГ, які незаконно перебувають в Україні.
- Розпочалась активна фаза операції «Мігрант» та анонсовано проведення в квітні-листопаді щорічної операції «Кордон - 2019».

1. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ ТА МІГРАЦІЙНУ ПОЛІТИКУ В УКРАЇНІ

1.1. Соціально-політична ситуація у світі

Відповідно до останніх статистичних даних, Чехія, Бельгія, Німеччина та Австрія лідирують за кількістю вакантних робочих місць, порівняно з іншими країнами-членами ЄС¹. За даними Євростату, в Чехії найнижчий рівень безробіття серед усіх країн ЄС². Про зростання дефіциту робочої сили свідчать опитування в Німеччині: 49% підприємств у Німеччині мають проблеми з пошуком працівників³. Також у Німеччині зафіксували рекордне з 2011 року зростання заробітних плат⁴. Водночас Єврокомісія стурбована різким сповільненням економіки Італії⁵, де офіційно запустили програму базового доходу, яка коштуватиме італійському уряду в цьому році 7,1 млрд євро⁶.

На початку березня Президент Франції звернувся до громадян ЄС з відкритим листом, у якому йшлося про те, якою має стати нова, реформована Європа. Еммануель Макрон закликав до більшої конвергенції, зокрема запропонував забезпечити соціальний захист для робітників на всьому просторі ЄС, який гарантуватиме однакову оплату праці на тому ж робочому місці та мінімальну європейську заробітну плату. Також він закликав переосмислити Шенгенську зону – посилити прикордонний контроль та запровадити єдину політику щодо міжнародного захисту⁷. У відповідь Прем'єр-міністр Чехії Андрей Бабіш заявив, що Чехія повинна сама вирішувати, кого залишати на своїй території. За його словами, незважаючи на те, що Чехія відкинула квотний принцип розподілу мігрантів, країна залишається солідарною з рештою країн ЄС, оскільки прийняла тисячі мігрантів з України, але юридично, на підставі дозволу на роботу та дозволу на проживання⁸.

Парламент Великої Британії відхилив вісім альтернативних сценаріїв Brexit⁹ та втретє проголосував проти угоди про вихід з ЄС, яку Тереза Мей узгодила з Брюсселем¹⁰. Брюссель надав Британії час до 10 квітня для узгодження нового плану виходу з ЄС¹¹. Водночас Єврокомісія завершила підготовку до «жорсткого» Brexit, якщо Британія вийде з ЄС 12 квітня без угоди з Брюсселем.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9677735/3-18032019-BP-EN.pdf/e329011e-4f40-4ed8-a09f-bb8ab22db0f6>

² <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9628005/3-01032019-BP-EN.pdf/fdee8c71-7b1a-411a-86fa-da4af63710e1>

³ <https://www.euointegration.com.ua/news/2019/03/13/7093898/>

⁴ <https://www.euointegration.com.ua/news/2019/03/22/7094285/>

⁵ <https://www.euointegration.com.ua/news/2019/03/25/7094337/>

⁶ <https://www.euointegration.com.ua/news/2019/03/6/7093643/>

⁷ <https://www.euointegration.com.ua/articles/2019/03/6/7093621/>

⁸ <https://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/kauzy/Macron-je-uplne-mimo-Andrej-Babis-pro-PL-odpaili-prezidenta-Francie-572766>

⁹ <https://www.euointegration.com.ua/news/2019/03/28/7094472/>

¹⁰ <https://www.euointegration.com.ua/news/2019/03/29/7094553/>

¹¹ <https://www.theguardian.com/world/2019/mar/29/donald-tusk-calls-emergency-eu-summit-over-brexit>

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан продовжив кампанію проти президента Європейської комісії Жана-Клода Юнкера¹², розмістивши в Будапешті антибрюссельські рекламні білборди¹³. Члени Європейської народної партії, до якої належить і політична сила Прем'єр-міністра «Фідес», осудили дії Віктора Orbana^{14,15} та 20 березня тимчасово позбавили членства партію «Фідес»¹⁶.

Напруженою була ситуація з мігрантами, які прибувають морем. У березні уряд Італії знову чинив супротив прийому 49 мігрантів, врятованих у морі^{17,18}. У зв'язку з позицією Італії ЄС переглянув формат морської рятувальної операції «Софія». Хоча мандат операції продовжено ще на 6 місяців, він більше не передбачає морську присутність, а спостереження за ситуацією на морі буде проводитись повітряними патрулями. Діяльність із навчання берегової охорони Лівії та боротьба з незаконними перевізниками буде продовжуватись¹⁹.

За рекомендаціями звіту парламентського комітету з питань фінансових злочинів та ухилення від сплати податків, Європарламент закликав держави-члени ЄС припинити видачу громадянства та дозволів на проживання заможним іноземцям, оскільки це сприяє ухиленню від сплати податків, а економічні переваги не компенсують ризиків для безпеки^{20,21}. Водночас в Греції розглядають законопроект, який дозволить отримати посвідки на проживання за інвестиції не тільки в місцеву нерухомість, а й грецькі державні облігації та компанії²².

Ряд країн ЄС розглянули зміни до правил отримання та позбавлення громадянства. У Німеччині повнолітніх бойовиків ІДІЛ, які мають паспорт іншої країни та братимуть участь у боях в лавах ІДІЛ у майбутньому, будуть позбавляти громадянства²³. У Данії влада країни зможе без суду позбавляти данського паспорта осіб, які є бойовиками незаконних формувань за кордоном²⁴. У Латвії подано законопроект, яким діти негромадян, які народилися після 1 січня 2020 року, автоматично будуть визнані громадянами Латвії^{25,26}. Сейм Литви затвердив дату референдуму про подвійне громадянство²⁷. США планують закрити офіси Американської служби громадянства та імміграції за кордоном, що вплине на отримання громадянства членами сімей, що прагнуть приєднатися до своїх родичів у США²⁸.

¹² <https://twitter.com/zoltanspox/status/1101829746931961857>

¹³ <https://www.reuters.com/article/us-hungary-eu-epp-billboards/hungary-to-replace-anti-brussels-billboards-next-week-pm-aide-idUSKCN1QO19Z?il=0>

¹⁴ <https://cutt.ly/3yJdIT>

¹⁵ <https://www.reuters.com/article/us-hungary-eu-orban-apology/hungarys-orban-asks-european-conservatives-not-to-expel-his-party-idUSKCN1QV17Q>

¹⁶ <https://cutt.ly/ryJgNP>

¹⁷ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/19/7094121/>

¹⁸ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/20/7094170/>

¹⁹ <https://reliefweb.int/report/libya/last-breath-operation-sophia-should-push-coalition-willing>

²⁰ <https://www.reuters.com/article/us-eu-moneylaundering-parliament/european-lawmakers-urge-end-of-golden-visa-schemes-name-eu-tax-havens-idUSKCN1R71SM>

²¹ http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0240_EN.html

²² <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/9/7093742/>

²³ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/4/7093523/>

²⁴ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/28/7094506/>

²⁵ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/21/7094234/>

²⁶ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/6/7093635/>

²⁷ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/11/7093765/>

²⁸ <https://www.politico.eu/article/us-set-to-close-international-immigration-offices/>

Міністр закордонних справ Румунії заявив, що Румунія готова до плавного вступу до Шенгенської зони, зокрема вона вже підключена до Шенгенської системи обміну інформацією та використовує найсучасніші технології для моніторингу кордонів^{29,30}.

5 березня в Польщі затримано 13 поляків та 3 українців за підозрою в організації діяльності злочинної групи, що забезпечувала іноземців документами для перебування у ЄС³¹. Також у Польщі затримали 4 осіб, підозрюваних тому, що за грошову винагороду в 2015-2018 роках вони реєстрували громадянам України запрошення, необхідні для отримання польської візи³².

У Греції зняли звинувачення з українських моряків, затриманих у січні 2017 року за підозрою в незаконному перевезенні вибухівки³³. Через суперечку власника судна та фрахтувальника 2 українських моряків не можуть покинути судно у порту біля Стамбула³⁴.

Раніше депортована з Польщі активістка Людмила Козловська отримала дозвіл на проживання в Бельгії³⁵.

1.2. Військові конфлікти та надзвичайні події у світі

У Ємені, а саме у провінціях Таїз і Хаджа, загострилася боротьба між урядовими військами і повстанцями. Загинули десятки людей. У Судані президент посилив репресії проти учасників загальнонаціональних протестів. Десятки членів опозиції були арештовані. У Чаді Боко Харам убила більше 20 солдатів біля озера Чад, а уряд заклав кордон з Лівією задля підвищення безпеки. В Алжирі через загальнонаціональні протести президент погодився не балотуватися на п'ятий термін, відклав вибори на невизначений час та пообіцяв провести реформи. Армія та правляча партія закликали визнати його нездатним керувати країною. У протестах брали участь понад 10 мільйонів людей. Значно погіршилася ситуація у Малі. Посилилося насильство з боку джихадистів. Внаслідок зіткнень та нападів вбито сотні людей. У Буркіна-Фасо джихадисти збільшили кількість нападів на сили безпеки і цивільних осіб. Десятки людей загинуло. Напруга між Угандою та Руандою зросла після того, як Руанда обмежила торгівлю через спільний кордон, заклавши 2 з 3 основних пунктів пропуску. Руанда знищила всі мости, що ведуть до Уганди в Катуні. На Коморських островах перемога президента Ассумані в спірних президентських виборах викликала протести, спробу його вигнати та зіткнення між дисидентами та силами безпеки. Група солдат, ув'язнених за спробу перевороту у 2018 році, втекла з в'язниці та напала на військову базу біля столиці країни Мороні. Перестрілки між Хамасом та Ізраїлем загрожували режиму припинення вогню, тому президент США Дональд Трамп підписав указ про визнання суверенітету Ізраїлю над Голанськими висотами. Також внаслідок поодиноких сутичок між Ізраїлем та Палестиною вбито декількох палестинців³⁶.

²⁹ <https://www.welt.de/politik/ausland/article190273709/Teodor-Melescanu-In-Rumaenien-lebt-man-sicherer-als-in-Berlin.html?wtrid=onsite.onsitesearch>

³⁰ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/15/7094015/>

³¹ https://www.rmf24.pl/fakty/polska/news-przemycili-ponad-500-cudzoziemcow-zarobili-ponad-900-tys-eur_nld,2867977

³² <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/1/7093456/>

³³ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/9/7093737/>

³⁴ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/29/7094554/>

³⁵ <http://wyborcza.pl/7,75399,24516066,deportowana-z-polski-ludmila-kozłowska-z-prawem-pobytu-w-belgii.html?fbclid=IwAR1y-qRMMzhwj4rizrf8li7M5y5fdlcNIIqNi9tMvOn2ZOqCpjTy917Chfl>

³⁶ <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch>

Протягом березня у Сирії, Іраку, Ірані та Афганістані сильні дощі спричинили повені, внаслідок яких постраждали 45 тис. осіб в Сирії, 60 тис. осіб в Ірані, 250 тис. осіб в Афганістані та 328 тис. осіб в Іраку^{37,38,39,40}. 27 березня уряд Мозамбіку підтвердив 5 випадків захворювання на холеру⁴¹.

У березні 2019 року найбільш напруженою ситуація була в Буркіна-Фасо, Ємені, Судані, Чаді, Алжирі, Малі, Уганді, Руанді та на Коморських островах. Конфлікти в інших країнах та регіонах залишалися приблизно на тому ж рівні, що й попереднього місяця.

Інших значних надзвичайних подій, зокрема в країнах, які межують з Україною, що могли б вплинути на міграційну ситуацію в Україні, не виявлено.

1.3. Події у зоні ООС та в окупованому Криму, а також інші надзвичайні події в Україні

Ситуація в зоні ООС та в окупованому Криму в березні 2019 року була напруженою. Основні події, що сталися за місяць, можна переглянути на офіційному сайті Інформаційно-аналітичного центру Національної безпеки України⁴². Кількість обстрілів на лінії фронту ООС за березень 2019 року склала 209, що на 70 менше, ніж у лютому 2019 року. Детальнішу інформацію щодо обстрілів, поранених, загиблих та надзвичайних подій у зоні проведення ООС можна переглянути на офіційній Facebook-сторінці ООС⁴³.

У лютому на сході України посилювалися бойові дії, було зареєстровано 953 інциденти порушення безпеки та 12 жертв серед цивільного населення (2 загиблих та 10 поранених). Також під обстріли потрапляла важлива цивільна інфраструктура. Так, у лютому на шляху до насосної станції автомобіль, який перевозив близько 15 робітників комунальних служб, потрапив під обстріл. Також за перші 2 місяці 2019 року збільшилася кількість інцидентів із навчальними закладами: 8 випадків за 2 місяці⁴⁴.

Протягом березня 2019 року в Україні сталося 5 ситуацій, які класифікуються ДСНС як надзвичайні, однак масштаби цих подій не викличуть переміщення населення^{45,46,47,48}. Під час моніторингу офіційної веб-сторінки Національної поліції України не виявлено жодних надзвичайних подій, які могли б викликати переміщення населення⁴⁹.

³⁷ <https://reliefweb.int/disaster/fl-2019-000031-syr>

³⁸ <https://reliefweb.int/disaster/fl-2019-000030-irq>

³⁹ <https://reliefweb.int/disaster/fl-2019-000022-irn>

⁴⁰ <https://reliefweb.int/disaster/ff-2019-000018-afg>

⁴¹ <https://reliefweb.int/disaster/ep-2019-000026-moz>

⁴² <http://mediarnbo.org/>

⁴³ <https://www.facebook.com/pressjfo.news>

⁴⁴ https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/humanitarian_snapshot_20190320_ua.pdf

⁴⁵ <https://www.dsns.gov.ua/ua/Dovidka-za-dobu/91522.html>

⁴⁶ <https://www.dsns.gov.ua/ua/Dovidka-za-dobu/90674.html>

⁴⁷ <https://www.dsns.gov.ua/ua/Dovidka-za-dobu/90546.html>

⁴⁸ <https://www.dsns.gov.ua/ua/Dovidka-za-dobu/90276.html>

⁴⁹ <https://www.npu.gov.ua/news/>

2. МІГРАЦІЙНА СИТУАЦІЯ

2.1. Демографічна ситуація

Станом на 1 лютого 2019 року населення України, за оцінкою, складає 42 122,7 тис. осіб (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя)^{50,51}. Упродовж січня 2019 року чисельність населення зменшилася на 30,5 тис. осіб⁵². Згідно з даними Державної служби статистики у січні 2019 року на 100 померлих припадало 45 живонароджених, що призвело до зменшення кількості населення внаслідок природного скорочення населення на 34,4 тис. осіб⁵³.

У січні 2019 року кількість прибулих (44,8 тис. осіб) була більшою за кількість вибулих (40,9 тис. осіб), а міграційний приріст населення становив 3,9 тис. осіб (за даними реєстрації/зняття з реєстрації)⁵⁴. Найбільший приріст у січні 2019 року спостерігався у Київській області (2,2 тис. осіб), в Одеській області (1,1 тис. осіб) та в Харківській області (0,5 тис. осіб). Найбільше скорочення у січні 2019 року спостерігалось у Донецькій (-0,3 тис. осіб), Луганській (-0,3 тис. осіб) та Вінницькій (-0,2 тис. осіб) областях⁵⁵.

Дані щодо кількості працездатного населення, а також населення віком до 15 років, сільського та міського населення наведено у звіті за червень 2018 року.

*Демографічні ризики*⁵⁶

Враховуючи помірне зменшення населення України, критичне переважання кількості померлих над народженими, зменшення кількості працездатного населення, зменшення населення віком до 15 років та уповільнення темпів урбанізації, можна сказати, що рівень демографічного ризику є критичним.

2.2. Соціально-економічна ситуація

За оцінкою Державної служби статистики України, реальний валовий внутрішній продукт у 2018 році проти 2017 року збільшився на 3,3%. Номінальний валовий внутрішній продукт у 2018 році становив 3 558,7 млрд грн, а з розрахунку на одну особу – 84,2 тис. грн⁵⁷. У лютому 2019 року проти січня

⁵⁰ http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/ds/kn/kn_u/kn0219_u.html

⁵¹ Розрахунки (оцінки) чисельності населення здійснено на основі наявних адміністративних даних щодо державної реєстрації народження і смерті та зміни реєстрації місця проживання.

⁵² <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2019/03/34.pdf>

⁵³ http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/ds/pp/xls/pp0119_u.xls

⁵⁴ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

⁵⁵ http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/ds/mr/mr_u/mr0119_u.html

⁵⁶ Тут і далі ризикам присвоюється одна з оцінок: «критичний», «такий, що насторожує» або «допустимий», де «критичний» – це ризик з найбільшою ймовірністю реалізації, а «допустимий» – найнижчою.

⁵⁷ <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2019/03/38.pdf>

2019 року сезонно скоригований індекс промислової продукції становив 99,4%, а проти лютого 2018 року – 98,2%⁵⁸.

Кількість зареєстрованих безробітних збільшилася: у лютому 2019 року показник становив 367 тис. осіб (1% населення працездатного віку), що на 2,7 тис. осіб більше, ніж у січні 2019 року (364,3 тис. осіб) та на 25,3 тис. осіб більше, ніж у грудні 2018 року (341,7 тис. осіб)⁵⁹. Попит на працю в лютому 2019 року зріс (84,5 тис. вакансій) у порівнянні з січнем 2019 року (67,8 тис. вакансій)⁶⁰. Унаслідок цього навантаження на одну вакансію дещо зменшилось та становило трохи більше 4 осіб на одну вакансію. Усього за січень 2019 року 50 тис. осіб отримали роботу (у т.ч. до набуття статусу безробітного), з них 18,3 тис. осіб отримали роботу за направленням служби зайнятості⁶¹.

За результатами вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності, кількість зайнятого населення віком 15-70 років у IV кварталі 2018 року становила 16,2 млн. осіб, а кількість безробітних відповідного віку – 1,7 млн. осіб. Рівень зайнятості населення віком 15-70 років проти відповідних даних попереднього року збільшився на 1,2 відсоткових пункта (в.п.) та склав 56,6%, а серед населення працездатного віку – на 1,9 в.п. та 65,8% відповідно. Рівень безробіття серед економічно активного населення віком 15–70 років у IV кварталі 2018 року порівняно з IV кварталом 2017 року зменшився на 0,6 в.п. та становив 9,3%⁶².

Середня номінальна заробітна плата у лютому 2019 року становила 9 429 грн., що у 2,3 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (4 173 грн.). Проти січня 2019 року розмір середньої номінальної заробітної плати збільшився на 2,2%, а за останні 12 місяців – на 20,4%. Індекс реальної заробітної плати у лютому 2019 року проти січня 2019 року становив 101,7%, а проти лютого 2018 року – 110,7%⁶³. Станом на 1 березня 2019 року заборгованість із виплати заробітної плати становила 2 446,8 млн. грн. (що на 6,4% менше у порівнянні з 1 лютого 2019 року), що відповідає 3,3% фонду оплати праці (на 0,3 в.п. менше, ніж у попередньому звітному періоді)^{64,65}.

Інфляція на споживчому ринку в лютому 2019 року проти попереднього місяця становила 0,5%, а з початку року – 1,5%. Базова інфляція в лютому 2019 року проти попереднього місяця становила 0,2%, а з початку року – 0,5%. У річному вимірі інфляція у лютому 2019 року дещо спала і становила 8,8% (проти 9,2% у січні 2019 року)^{66,67}.

У лютому 2019 року субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг отримували 3 735,1 тис. домогосподарств. У січні-лютому 2019 року призначено субсидії 549,1 тис. домогосподарств, а проти відповідного періоду 2018 року кількість таких домогосподарств збільшилася у 1,7 рази⁶⁸.

⁵⁸ <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2019/03/39.pdf>

⁵⁹ http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/rp/sz_br/sz_br_u/kzbr_m_u2019.htm

⁶⁰ https://www.dcz.gov.ua/sites/default/files/infodata/dodatky_pp_lyuty_2019_0.xls

⁶¹ https://www.dcz.gov.ua/sites/default/files/infodata/dodatky_27.xlsx

⁶² <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2019/03/40.pdf>

⁶³ <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2019/03/43.pdf>

⁶⁴ http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/gdn/Fop_ed/Fop_ed2019_u.xlsx

⁶⁵ http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/gdn/zvz/zvz_19_u.htm

⁶⁶ <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2019/02/14.pdf>

⁶⁷ <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2019/03/31.pdf>

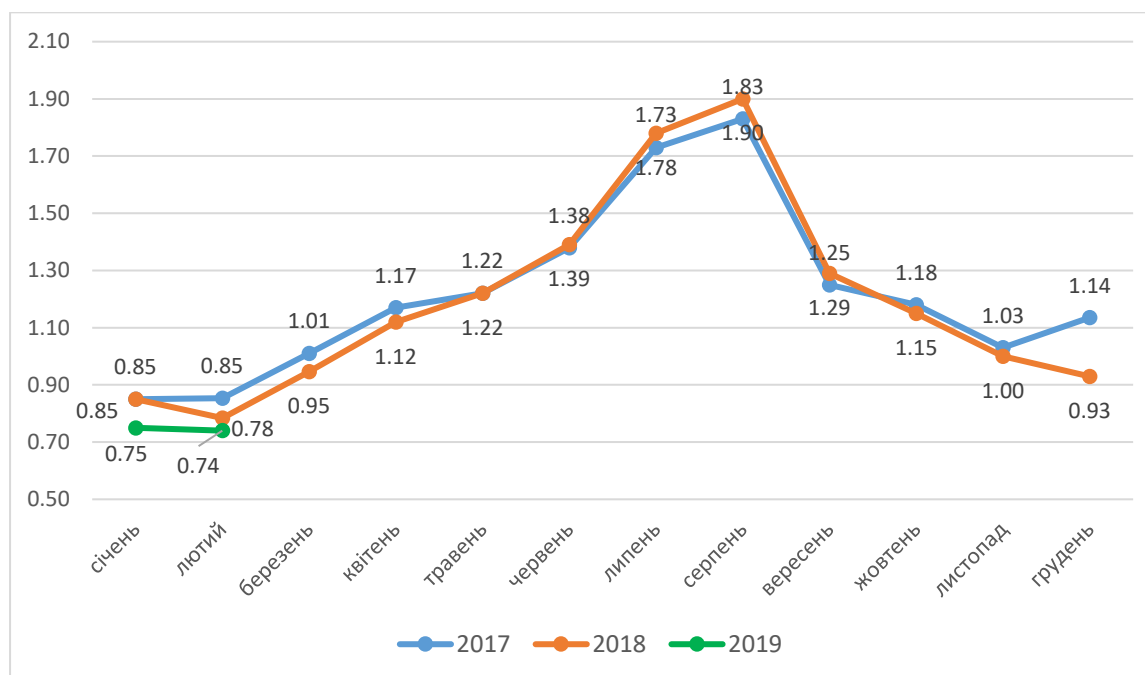
⁶⁸ <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2019/03/35.pdf>

Ризики у соціально-економічній сфері

Зростання розміру ВВП, повзуча інфляція, просування у рейтингу «Doing Business», зростання обсягів реалізованої промислової продукції та високе значення індексу людського розвитку, а також суттєве зростання приватних грошових переказів в Україну з-за кордону дозволяють зробити висновок, що рівень ризику у соціально-економічній сфері є допустимим.

2.3. Перетини кордону

Кількість перетинів кордону іноземцями та особами без громадянства (ІОБГ) при в'їзді в Україну (млн. разів, січень 2017-лютий 2019 років)⁶⁹:

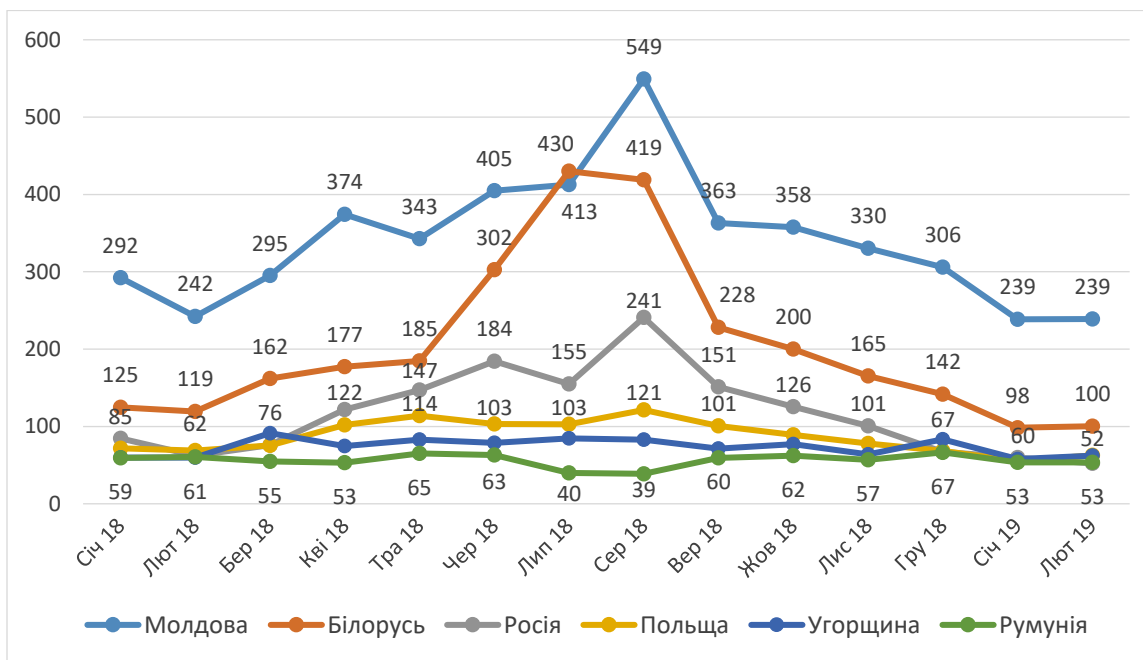

Найбільше перетинів кордону у лютому 2019 року здійснили громадяни Молдови – 239 тис. разів, громадяни Білорусі – 100,2 тис., громадяни Польщі – 62,4 тис. та громадяни Угорщини – 62,1 тис.⁷⁰

⁶⁹ Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної прикордонної служби України.

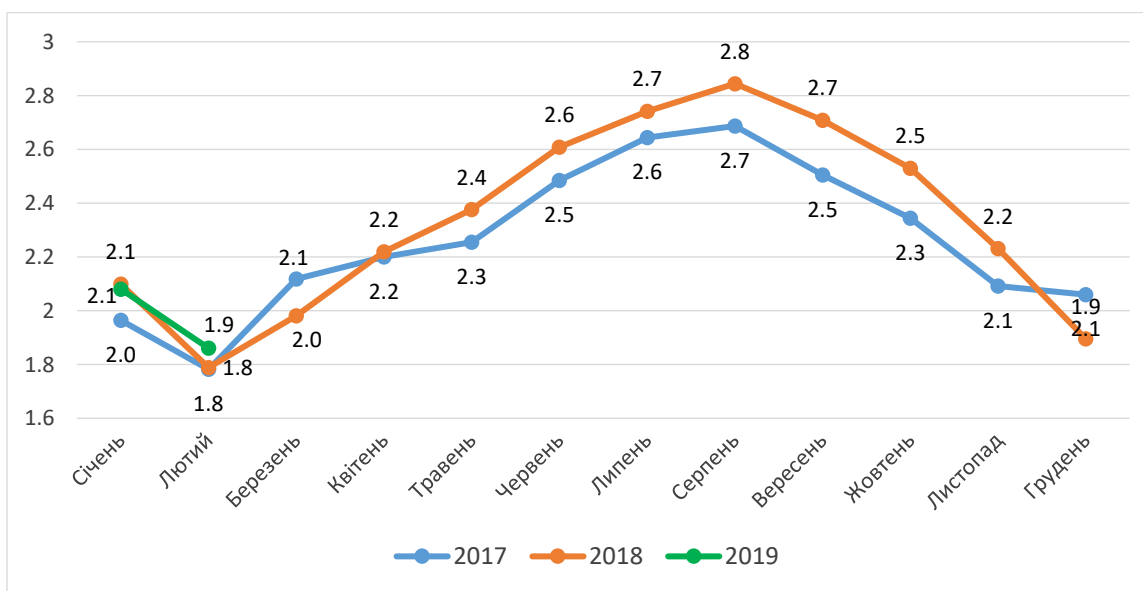
⁷⁰ Там само.

Кількість перетинів кордону громадянами Молдови, Білорусі, Росії, Польщі, Угорщини та Румунії в Україну (тис. разів, січень 2018 – лютий 2019 років)⁷¹:

Як повідомляє ДПСУ, громадяни України перетнули кордон 3 602,2 тис. разів у лютому 2019 року, з них 1 860,7 тис. разів – у напрямку з України. Прямуючи за межі України, у 78,6% випадків громадяни України перетинали кордон землею, у 21,2% - повітрям та у 0,2% - морем⁷².

Кількість перетинів кордону українцями при виїзді з України (млн. разів, січень 2017-лютий 2019 років)⁷³:

⁷¹ Там само.

⁷² Там само.

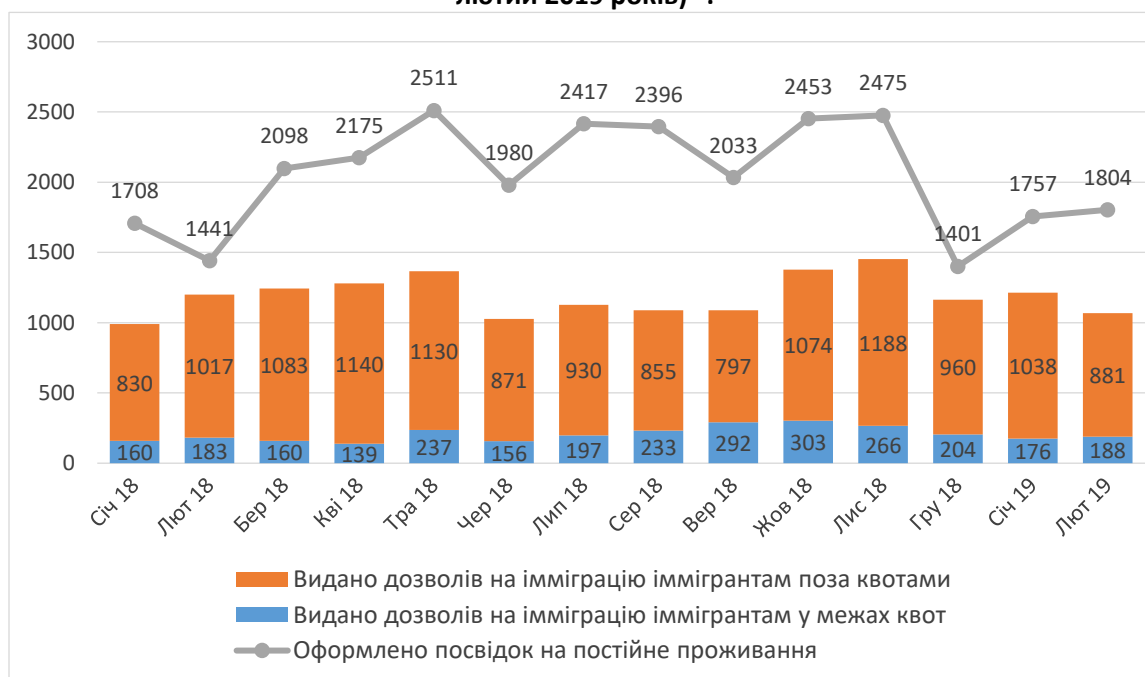
⁷³ Там само.

На основі даних ДПСУ УВКБ ООН веде щомісячний моніторинг перетину лінії розмежування між Україною й Кримом, Україною та тимчасово неконтрольованою територією Донецької та Луганської областей. Протягом лютого 2019 року лінію розмежування в обох напрямках перетнуло 1 076 тис. осіб, з них 539 тис. – на в'їзд до контрольованої українською владою території України та 537 тис. – на виїзд⁷⁴. У лютому 2019 року зафіксовано зменшення загальної кількості перетинів на 4%, якщо порівняти з січнем 2019 року. Станом на 29 березня 2019 року ІОБГ 286 разів звернулись до органів ДМС за спеціальними дозволами для в'їзду на тимчасово окуповану територію України, за цей період було видано 283 дозволи, відмовлено у видачі у 2 випадках⁷⁵. Міністр внутрішніх справ в березні заявив, що з початку виборчої кампанії зафіксовано високу активність на пунктах пропуску з тимчасово окупованою територією, що ймовірно пов'язано з намірами громадян взяти участь у виборах⁷⁶. Станом на 25 березня 315 725 громадян тимчасово змінили місце голосування для участі в чергових виборах Президента України не за місцем реєстрації, з них 63,9 тис. виборців з Донецької області, 28,8 тис. – з Луганської, 20,4 тис. – з Дніпропетровської, 18,9 тис. – з Києва⁷⁷.

2.4. Іноземці, які тимчасово або постійно проживають в Україні

У січні-лютому 2019 року було розглянуто 2 027 справ про надання дозволу на імміграцію та відмовлено у наданні дозволу на імміграцію у 37 випадках⁷⁸.

Видані дозволи на імміграцію та посвідки на постійне проживання (штук, січень 2018-лютий 2019 років)⁷⁹:

⁷⁴ <https://bit.ly/2ipWCBf>

⁷⁵ <https://dmsu.gov.ua/assets/files/statistic/week/immi-29-03-2019.pdf>

⁷⁶ <https://mvs.gov.ua/ua/news/18775> Arsen Avakov MVS fiksi vshestero bilshe vizdiv z okupovanih teritorii y Donbasu Mi pilnumo abi ne dopustiti falsifikaciy.htm

⁷⁷ https://www.driv.gov.ua/ords/portal/lcm_core.cm_index?option=ext_num_voters&pdt=6&pdv=705

⁷⁸ Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної міграційної служби України.

⁷⁹ Там само.

Переважна більшість дозволів на імміграцію була видана ІОБГ поза квотами на основі перебування у шлюбі понад два роки з особою, яка є громадянином України, дітям і батькам громадян України та особам, які мають право на набуття громадянства України за територіальним походженням. З початку року 4 дозволи на імміграцію було видано «закордонним українцям», подружжям закордонних українців та їхнім дітям⁸⁰.

У лютому 2019 року 276 610 іммігрантів перебували на обліку в Україні, що складає 0,66% населення України. Із них найбільша кількість – громадяни Росії (151 952), Молдови (18 837), Азербайджану (12 660), Вірменії (11 950), Грузії (10 608) та Білорусі (8 877), а також 5 034 особи без громадянства⁸¹.

У січні-лютому 2019 року в Україні оформлено 10 691 посвідку на тимчасове проживання та продовжено 581 посвідку на тимчасове проживання.

Оформлення посвідок на тимчасове проживання (штук, січень 2018-лютий 2019 років)⁸²:

Станом на лютий 2019 року в Україні перебуває на обліку як таких, що тимчасово проживають в Україні, 105 871 ІОБГ, що складає 0,25% населення. З них найбільша кількість – громадяни Індії (15 091), Росії (8 764), Марокко (7 122), Туреччини (7 078), Азербайджану (4 551) та Туркменістану (4 451), а також 610 осіб без громадянства⁸³.

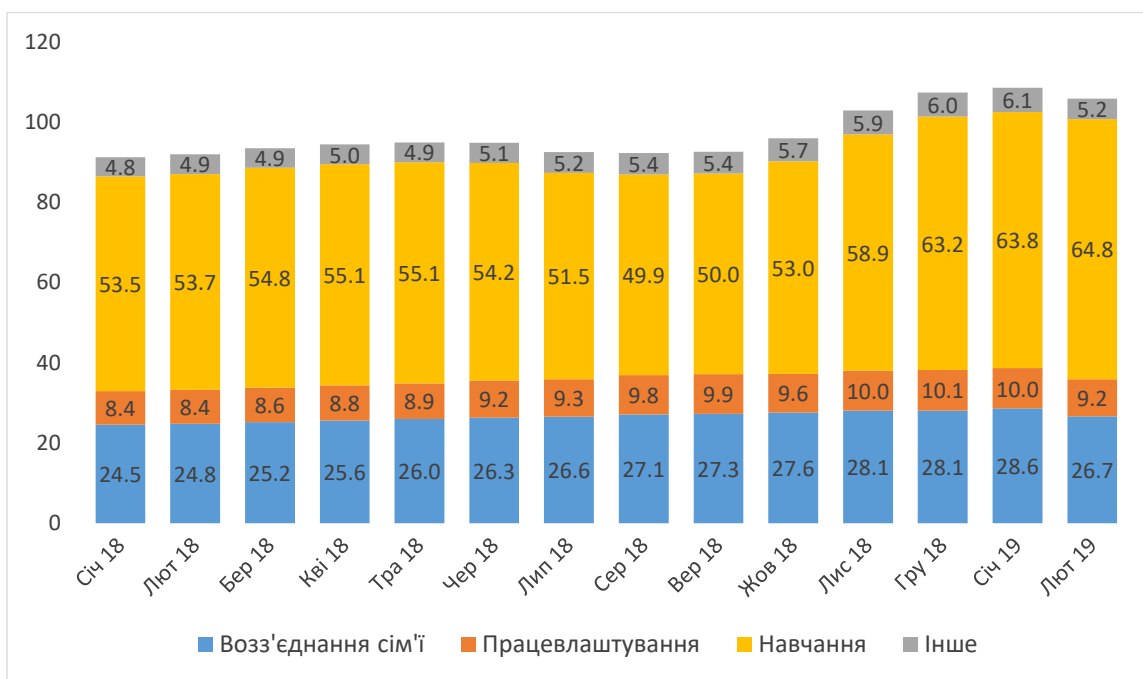
⁸⁰ Там само.

⁸¹ Там само.

⁸² Там само.

⁸³ Там само.

Причини тимчасового проживання ІОБГ в Україні (осіб станом на вказаний місяць, січень-лютий 2019 року)⁸⁴:

Також у лютому 2019 року ДМС України отримала 274 заяви про прийняття у громадянство України. За цей період 1 083 особи набули громадянство України за народженням, 156 – за територіальним походженням, а 141 – за указом Президента України. Громадянство 6 осіб було припинено за указом Президента України за лютий 2019 року⁸⁵.

Імміграційні ризики

Збільшення кількості країн міграційного ризику, для громадян яких встановлено безвізовий порядок в'їзду в Україну, зменшення кількості в'їздів ІОБГ до України, суттєве збільшення кількості іноземних студентів, які навчаються у ЗВО України, незначні зміни у кількості ІОБГ, які постійно та тимчасово проживають в Україні, зменшення кількості дозволів ІОБГ на імміграцію в Україну, збільшення кількості відкритих кримінальних справ на іноземців та осіб без громадянства та зменшення кількості осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності за статтю 203 КУпАП, у порівнянні з попереднім місяцем, дозволяють оцінити рівень імміграційного ризику як такий, що насторожує.

2.5. Українці, які постійно або тимчасово проживають за кордоном

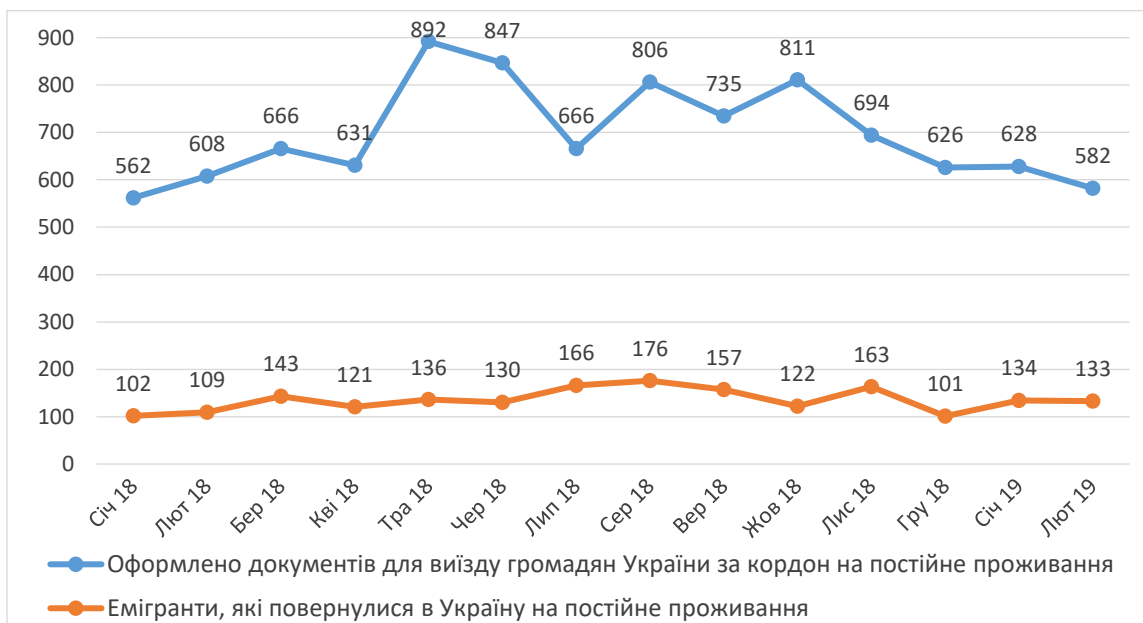
За лютий 2019 року Державною міграційною службою України оформлено та видано 582 дозволи для виїзду громадянина України за кордон на постійне проживання⁸⁶.

⁸⁴ Там само.

⁸⁵ Там само.

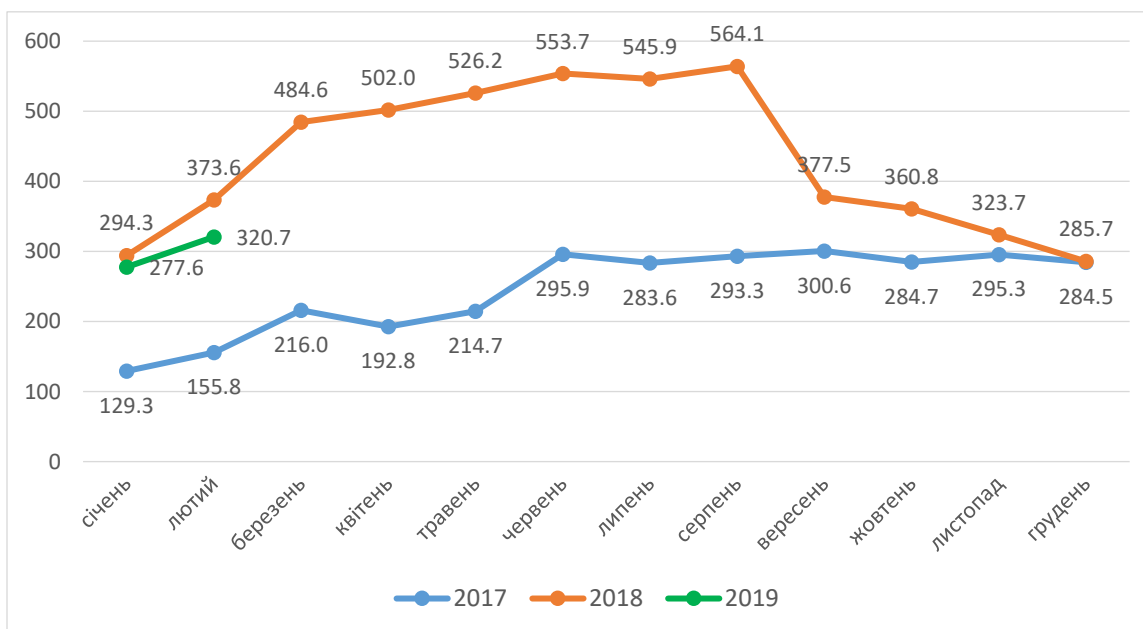
⁸⁶ Там само.

Дані щодо еміграції (січень 2018 – лютий 2019 років)

На постійне проживання за кордон у лютому 2019 року українці переважно виїжджали в США (211), Росію (64), Литву (63), Німеччину (63), Польщу (31) та Угорщину (27), а повертались переважно з Росії (22), Німеччини (21) та Ізраїлю (19). Зберігається тенденція виїзду пенсіонерів в Угорщину (74,1% всіх емігрантів до цієї країни) та в Росію (60,9% всіх емігрантів до цієї країни)⁸⁷.

Оформлення та видача паспорта громадянина України для виїзду за кордон (тис. штук, січень 2017 - лютий 2019 років)⁸⁸:

⁸⁷ Там само.

⁸⁸ Там само.

За січень-лютий 2019 року оформлено та видано 598 274 паспорта громадянина України для виїзду за кордон⁸⁹. Український паспорт зайняв 40 місце у рейтингу паспортів Henley Passport Index, піднявшись з 2018 року на одну сходинку⁹⁰. Серед країн Східного партнерства в українського паспорта найвищий індекс привабливості⁹¹.

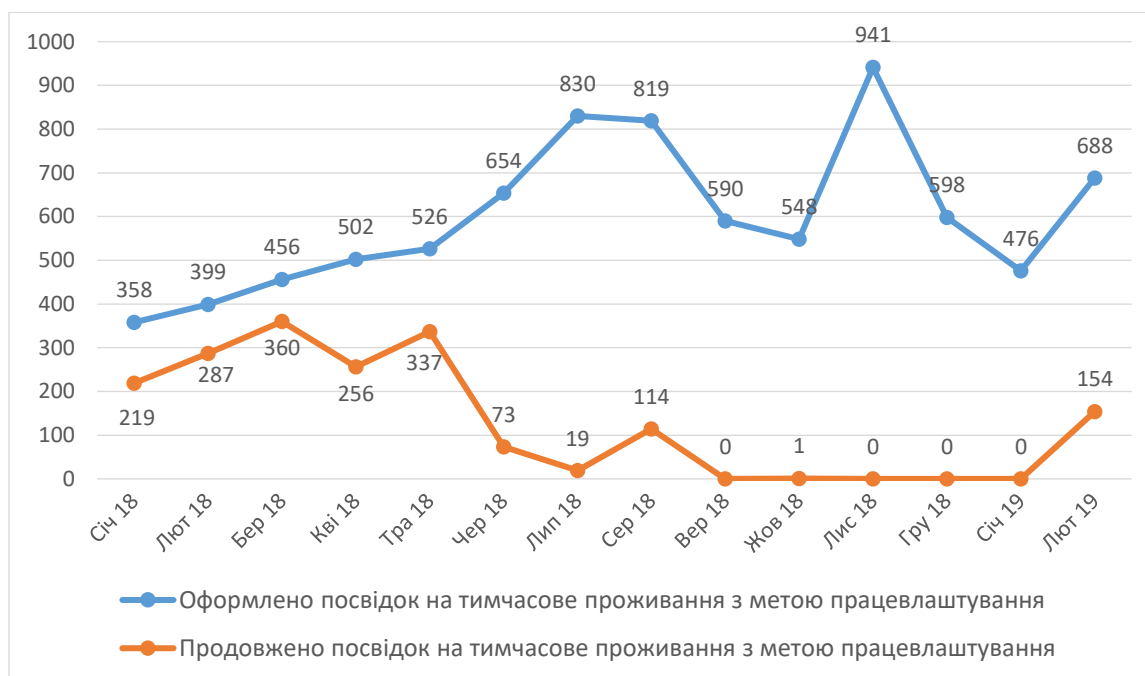
Еміграційні ризики

Розширення переліку країн з розвиненими економіками, які громадяни України можуть відвідувати без візи, зменшення кількості поїздок громадян України за кордон, несуттєве збільшення кількості виданих дозволів на виїзд громадян України за кордон на постійне проживання та зменшення кількості виданих документів на повернення громадян в Україну дозволяють оцінити рівень еміграційного ризику як такий, що насторожує.

2.6. Трудова міграція та грошові перекази в Україну та з України

Станом на лютий 2019 року 9 198 ЮБГ перебувають на обліку як такі, що тимчасово проживають в Україні з метою працевлаштування, що на 836 осіб менше, ніж у січні 2019 року⁹².

Посвідки на тимчасове проживання з метою працевлаштування (штук, січень 2018-лютий 2019 років)⁹³:

Найбільше ЮБГ, які проживали в Україні з метою працевлаштування станом на лютий 2019 року, були громадянами Туреччини (1 652), Росії (1 061), Китаю (492), США (466), Білорусі (429),

⁸⁹ Там само.

⁹⁰ https://www.henleyglobal.com/files/download/HPI2019/Full_Q2_2019_Ranking.pdf

⁹¹ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/26/7094410/>

⁹² Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної міграційної служби України.

⁹³ Там само.

Азербайджану (339) та Польщі (335). Більшість цих осіб зареєстрована у місті Києві та Київській області – 58,6%, в Одеській області – 9,4% та у Львівській області – 7,1%⁹⁴.

У 2018 році послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном надавали 511 суб'єктів господарювання (у порівнянні з 427 у 2017 році). У 2018 році суб'єктами господарювання, що мають ліцензію з посередництва у працевлаштуванні за кордоном було працевлаштовано 97,1 тис. громадян України, що на 16% більше, ніж у 2017 році. Більшість громадян (72,9%) була працевлаштована за кордоном посередниками, які здійснювали діяльність в Одеській області⁹⁵. 21% громадян, які на момент виїзду за кордон працювали в Україні, були зайняті у сфері пасажирського та вантажного морського транспорту. Тому основними країнами працевлаштування українців за допомогою ліцензованих посередників були Кіпр (19,8%), Польща (12,9%), Німеччина (10,9%), Велика Британія (8,1%), Греція (7,2%)⁹⁶.

У Польщі на основі даних смартфонів компанія Selectivv оцінила кількість українців в 1,27 млн. осіб в 2018 році та в 830 тис. осіб в 2017 році⁹⁷. З детальною інформацією щодо розселення українців в Польщі на основі даних мобільних телефонів можна ознайомитись за посиланням⁹⁸. У 2018 році Управління соціального страхування Польщі (ZUS) видало понад 23 тис. довідок А1 робітникам - громадянам України, яких польські компанії відрядили на роботу за кордон⁹⁹. Такий документ підтверджує, що стосовно працівника за кордоном застосовуються тільки польські положення соціального страхування, та він не повинен сплачувати подвійні внески¹⁰⁰.

За даними Національного банку України, у IV кварталі 2018 року в Україну надійшло 2 833 млн. доларів США грошових переказів (що відповідає 7,6% ВВП за IV квартал 2018 року), що на 4,1% більше, ніж у III кварталі 2018 року та на 8,5% більше, ніж у IV кварталі 2017 року. Найбільші обсяги приватних грошових переказів в Україну надійшли з Польщі (955 млн. доларів США), Чехії (248 млн. доларів США), США (239 млн. доларів США), Росії (182 млн. доларів США) та Італії (126 млн. доларів США). Чиста оплата праці (за вирахуванням витрат мігрантів у країні перебування та податків у країні перебування) у IV кварталі 2018 року склала 2 056 млн. доларів США. Детальну статистику щодо динаміки та обсягів приватних грошових переказів в Україну можна переглянути на офіційному веб-сайті Національного банку України¹⁰¹.

Ризики трудової міграції

Помірне скорочення чисельності працездатного населення України, зростання розмірів середньомісячної заробітної плати вищими темпами, ніж темпи росту індексу споживчих цін, помірне збільшення чисельності безробітного населення працездатного віку, помірне збільшення рівня безробіття, зменшення розмірів заборгованості з виплати заробітної плати, зменшення співвідношення заборгованості з виплати заробітної плати до фонду оплати праці, збільшення рівня

⁹⁴ Там само.

⁹⁵ https://www.dcz.gov.ua/sites/default/files/infocfiles/analytika_2.doc

⁹⁶ https://www.dcz.gov.ua/sites/default/files/infocfiles/dodatky_26.xls

⁹⁷ http://wyborcza.pl/7,156282,24522397,smartfony-policzyly-ukraincow-ile-ukrainek-planuje-miec-dzieci.html?fbclid=IwAR2LgH1NTCuU6kU1iB8vUXAjc_t88oLdiQUeAdqzo9G1MRTQfPZwGQ5ec&disableRedirects=true

⁹⁸ <https://selectivv.com/czy-ukraincy-wiaza-swoja-przyszlosc-z-naszym-krajem-najnowsze-badanie-selectivv/>

⁹⁹ <https://www.zus.pl/o-zus/aktualnosci/-/publisher/aktualnosc/3/ponad-pol-miliona-osob-otrzymalo-zaswiadczenia-a1/2512742>

¹⁰⁰ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/29/7094541/>

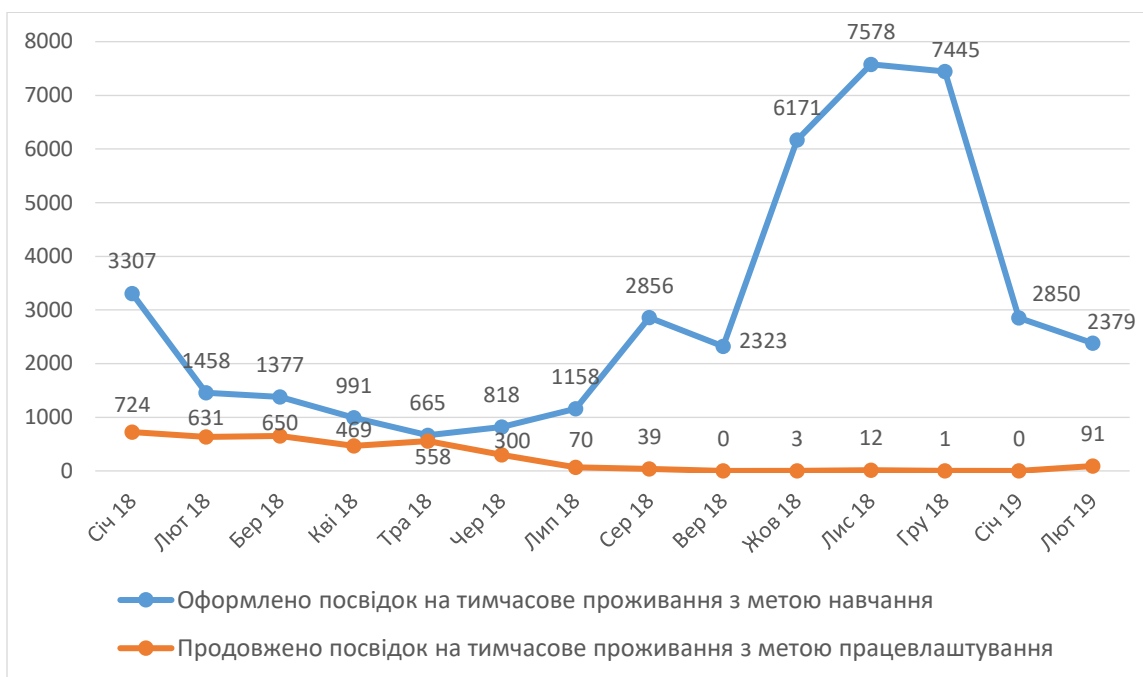
¹⁰¹ <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=19208355>

потреби роботодавців на працівників та зменшення чисельності ІОБГ, які тимчасово працюють в Україні, дозволяють оцінити рівень ризику як такий, що насторожує.

2.7. Освітня міграція в Україну та з України

Станом на лютий 2019 року на обліку перебувають 64 826 ІОБГ, які тимчасово проживають в Україні з метою навчання, що на 1 011 осіб більше, ніж у січні 2019 року. Освітні мігранти зареєстровані в найбільших освітніх центрах України: Харківській області (26,5%), Києві та Київській області (18,5%), Одеській області (14,4%) та Дніпропетровській області (6%)¹⁰².

Посвідки на тимчасове проживання з метою навчання (штук, січень 2018-лютий 2019 років)¹⁰³:

Топ-10 країн походження мігрантів, що приїжджають в Україну з метою навчання, не змінилися з попереднього місяця: Індія (14 627), Марокко (6 964), Туркменістан (4 192), Туреччина (4 062), Нігерія (3 600), Єгипет (3 209), Китай (2 745), Ізраїль (2 230), Йорданія (2 205) та Іран (1 807). Кількість студентів з країн ЄС незначна, найбільше з них з Німеччини – 99 студентів. Винятком є Польща: 543 громадянина Польщі з тих, хто тимчасово проживає в Україні, прибули з метою навчання¹⁰⁴.

¹⁰² Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної міграційної служби України.

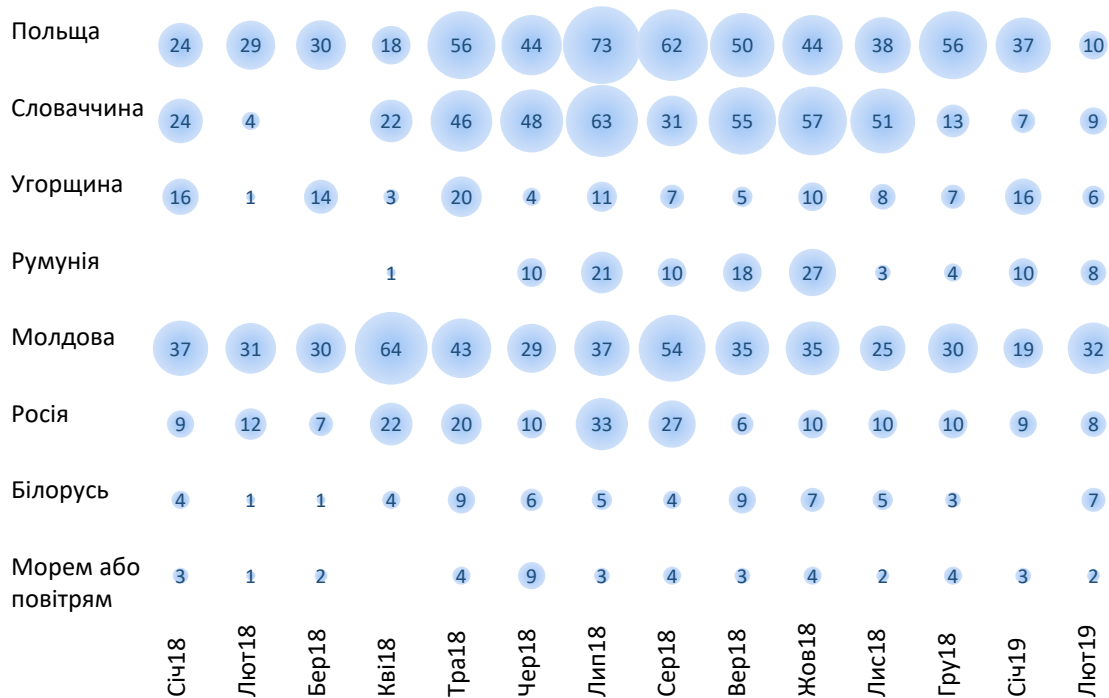
¹⁰³ Там само.

¹⁰⁴ Там само.

2.8. Неврегульована міграція

ІОБГ, затримані за незаконне перетинання кордону, за ділянками кордону (осіб, січень 2018-лютий 2019 років)¹⁰⁵:

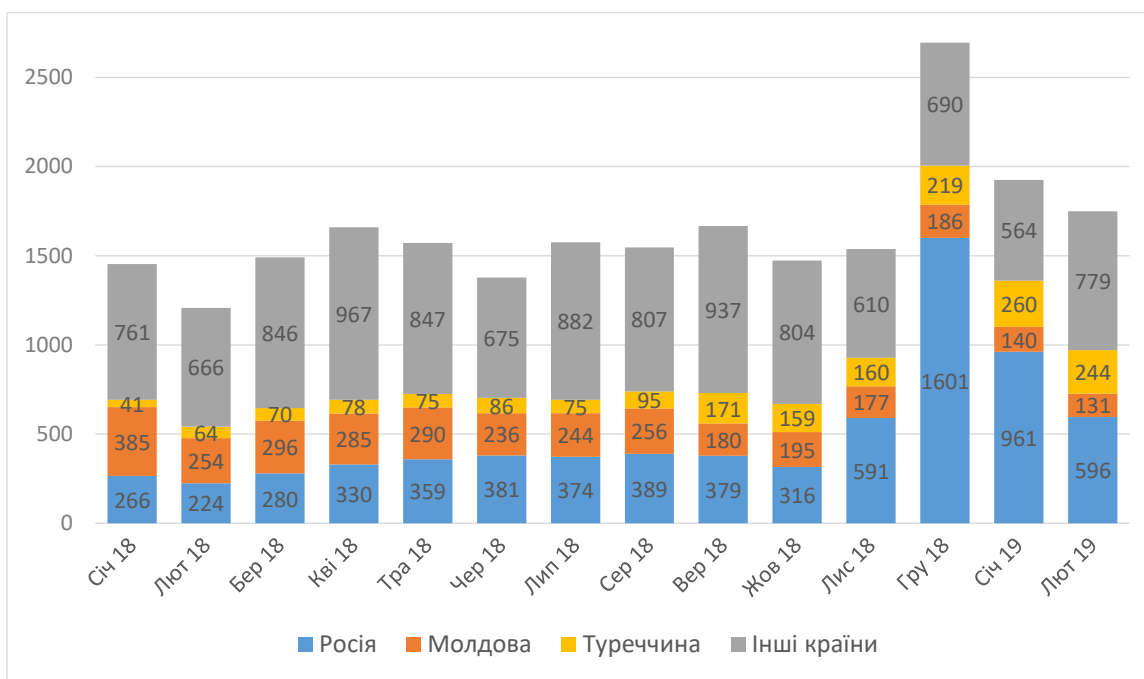

У лютому 2019 року найчастіше за незаконне перетинання кордону затримували громадян Молдови (20 з 82 ІОБГ)¹⁰⁶.

¹⁰⁵ Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної прикордонної служби України.

¹⁰⁶ Там само.

Кількість ІОБГ, яких не було пропущено на територію України, за основними країнами громадянства (січень 2018-лютий 2019 років)¹⁰⁷:

Незважаючи на те, що громадяни Росії не так часто перетинають кордон (порівняно з громадянами Молдови та Білорусі), їх порівняно частіше не пропускають на територію України, переважно через непідтверджену мету поїздки (84,1% випадків у лютому 2019 року), непідтверджену наявність фінансового забезпечення (4,5%), обмеження в'їзду/виїзду (4%) та недійсність документів (3,5%)¹⁰⁸. Другою країною за кількістю непропущених громадян третій місяць поспіль залишається Туреччина: в лютому на територію України було не пропущено 244 громадянина цієї країни в основному через непідтверджену мету поїздки (77,9% випадків). Суттєво зросла кількість громадян Ізраїлю, яких не було пропущено на територію України також переважно через непідтверджену мету поїздки: 135 осіб в лютому 2019 року у порівнянні з 35 особами в січні 2019 року.

¹⁰⁷ Там само

¹⁰⁸ Там само.

Виявлені мігранти з нерегульованим статусом¹⁰⁹ (січень 2018-лютий 2019 років)¹¹⁰:

У лютому 2019 року більшість мігрантів з нерегульованим статусом було виявлено ДПСУ в пунктах пропуску через державний кордон. Основна причина – порушення правил перебування іноземців в Україні. Серед таких порушників, кількість яких склала 2 291, переважно громадяни Угорщини (13,2%), Молдови (12,1%), Росії (10,2%), Азербайджану (9,3%), Румунії (5,5%), Грузії (5,4%), Туреччини (4,2%), США (3,6%)¹¹¹.

При цьому на території України за той самий період Державною міграційною службою було виявлено та притягнуто до адміністративної відповідальності за частиною першою статті 203 Кодексу України про адміністративні правопорушення «Порушення іноземцями та особами без громадянства правил перебування в Україні і транзитного проїзду через територію України» 1 404 мігранти з нерегульованим статусом. Найбільше у лютому 2019 року ДМС склала протоколів про адміністративні правопорушення на громадян Росії (22,5%), Азербайджану (12,9%), Молдови (6,8%), Узбекистану (6,4%), Грузії (5,8%), Вірменії (4,9%), Білорусі (3,1%), Бангладеш (2,7%)¹¹².

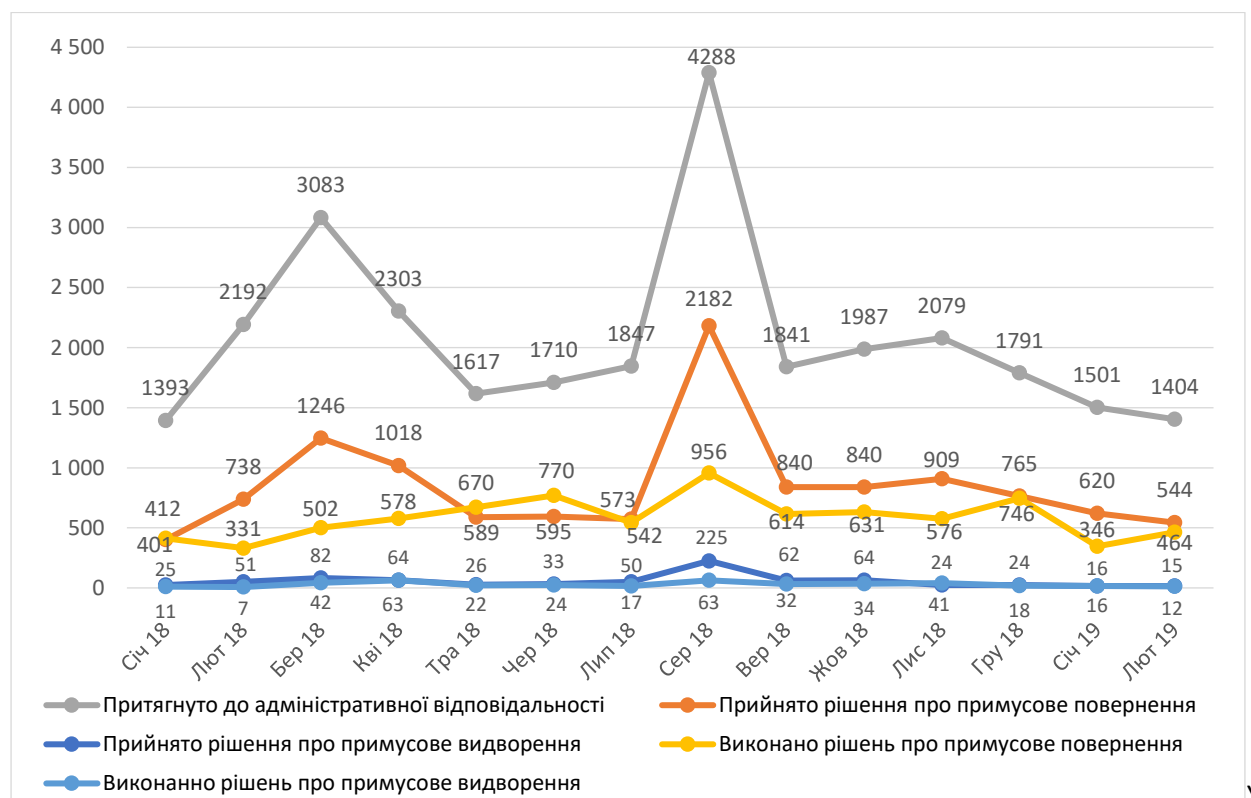
¹⁰⁹ У цьому моніторинговому документі термін «мігрант з нерегульованим статусом» вживається відповідно до практики Міжнародної організації з міграції на позначення наступних термінів, які використовуються в законодавстві України, звітності державних органів та їхніх публікаціях: «нелегальний мігрант» (ІОБГ, що незаконно потрапила на територію України, та ІОБГ, що законно прибула в Україну, але ухилилася від виїзду з України після закінчення відповідного строку перебування), «інший порушник міграційного законодавства» (ІОБГ, що проживала без документів на право проживання, проживала за недійсними документами або документами, строк дії яких закінчився, була працевлаштована без відповідного дозволу, не дотрималась встановленого порядку пересування та зміни місця проживання).

¹¹⁰ Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної міграційної служби України та Державної прикордонної служби України.

¹¹¹ Там само.

¹¹² Там само.

Притягнення до відповідальності виявлених мігрантів з нерегульованим статусом (січень 2018 - лютий 2019 років)¹¹³:

лютому 2019 року щодо 544 ІОБГ було прийнято рішення про примусове повернення, а 99 з них також заборонено в'їзд на територію України строком на три роки. Щодо 15 ІОБГ судом прийнято рішення про примусове видворення із заборною в'їзду. До ПТПІ було поміщено 9 осіб за рішенням суду та 7 осіб за рішенням територіального органу ДМС. З початку року погоджено 8 запитів на реадмісію ІОБГ, ще 11 перебувають на розгляді, жодного ІОБГ не було реадмісовано з України.

Згідно з щомісячним моніторингом прикордонної агенції Євросоюзу Frontex, у січні-лютому 2019 року українці здійснили 6 спроб незаконно перетнути кордон України та ЄС, що відповідає кількості спроб за аналогічний період 2018 року¹¹⁴.

¹¹³ Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної міграційної служби України.

¹¹⁴ <https://frontex.europa.eu/along-eu-borders/migratory-map/>

Злочини, що розслідуються за статтею 332 Кримінального кодексу України «Незаконне переправлення осіб через державний кордон України» (січень 2018 - лютий 2019 років)¹¹⁵:

За січень-лютий 2019 року лише одна справа дійшла до суду (з тих, що внесені до ЄРДР). Кількість справ, які дійшли до суду у 2018 році, складає 31,2% від загальної кількості відповідних кримінальних правопорушень, зареєстрованих у ЄРДР за той самий період. У 2017 році цей показник складав 20,1%, у 2016 році – 18,6%, у 2015 – 31,6%, у 2014 – 44,5%, а у 2013 – 38,6%.

Ризики неврегульованої міграції

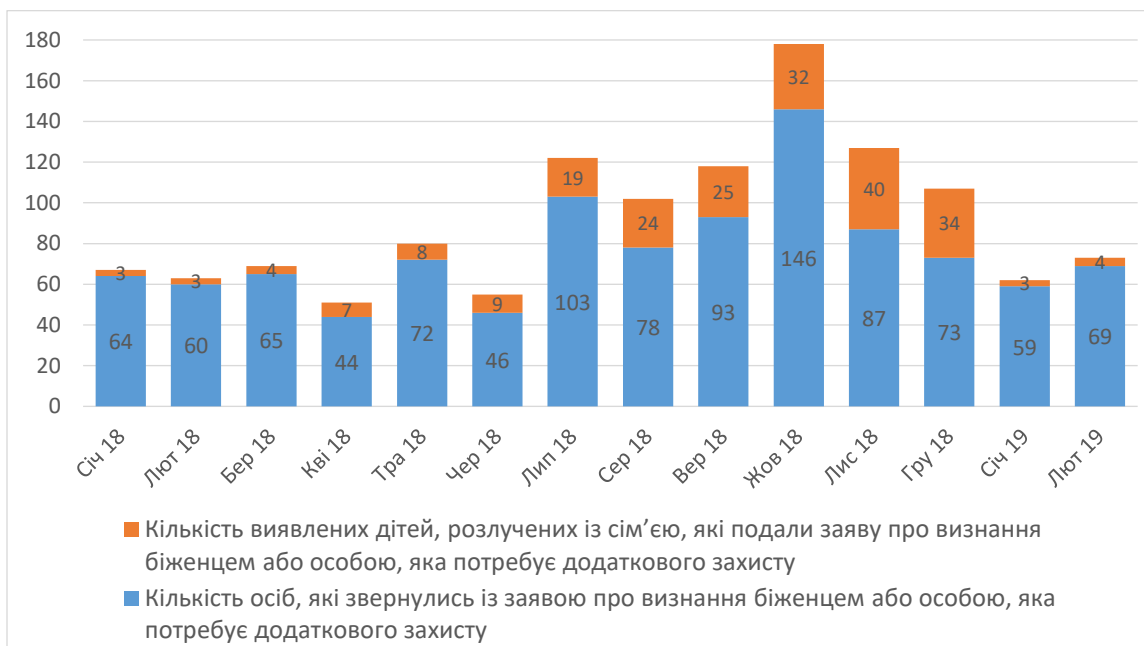
Зменшення кількості ІОБГ, затриманих за незаконне перетинання кордону, існування маршрутів неврегульованої міграції в та через Україну, зменшення кількості виявлених мігрантів з неврегульованим статусом, а також кількості ІОБГ, яким відмовлено у пропуску в Україну, зменшення кількості виявлених фактів торгівлі людьми, зменшення кількості осіб, які постраждали від торгівлі людьми та зменшення кількості осіб, переданих територіальними органами для здійснення реадмісії, дозволяють оцінити рівень ризику неврегульованої міграції як допустимий.

2.9. Шукачі міжнародного захисту

За підсумками IV кварталу 2018 року в Україні міжнародний захист мали 1 799 біженців та 768 осіб, які потребують додаткового захисту.

¹¹⁵ https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113653&libid=100820#

Подані заяви шукачів міжнародного захисту (січень 2018- лютий 2019 років)¹¹⁶:

Рішення ДМС за заявами шукачів міжнародного захисту (січень 2018- лютий 2019 років)¹¹⁷

14 березня Євростат оприлюднив дані, згідно з якими в 2018 році зареєстровано 580 800 шукачів міжнародного захисту, які подали заяву вперше. Кількість українців, що звернулись за міжнародним

¹¹⁶ Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної міграційної служби України.

¹¹⁷ Там само.

захистом в країнах ЄС зменшилась: 8,5 тис. осіб в 2018 році, 8,9 тис. осіб в 2017 році, понад 11 тис. осіб в 2016 році, майже 21 тис. осіб в 2015 році, 13,5 тис. осіб в 2014 році.¹¹⁸

Ризики, пов'язані з шукачами міжнародного захисту

Помірне збільшення кількості осіб, які звернулися до органів ДМС із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, збільшення кількості ІОБГ, які отримали захист в Україні, та збільшення кількості відмов у наданні захисту дозволяють оцінити рівень ризику, що пов'язаний із шукачами міжнародного захисту як такий, що насторожує.

2.10. Внутрішня вимушена міграція та внутрішньо переміщені особи

Станом на 25 березня 2019 року, за даними структурних підрозділів соціального захисту населення обласних та Київської міської державних адміністрацій, взято на облік 1 363 754 переселенці з окупованих територій Донецької та Луганської областей та АР Крим, що на 0,06% менше, ніж наприкінці лютого¹¹⁹. На основі даних Міністерства соціальної політики веб-портал «Слово і діло» опублікував матеріали щодо регіонального розміщення ВПО станом на березень 2019 року. Найбільша кількість ВПО була зареєстрована в Донецькій (487,5 тис. осіб) та Луганській (269,7 тис. осіб) областях, а також у місті Києві (141,2 тис. осіб). Найменша кількість ВПО було зареєстрована в західних регіонах: Волинській (3 тис. осіб), Чернівецькій (2,4 тис. осіб) та Тернопільській (2,1 тис. осіб) областях¹²⁰. У порівнянні з січнем 2019 року зменшилась кількість зареєстрованих ВПО у Донецькій області (51,3 тис. осіб), Києві (33,7 тис. осіб), Київській (14,8 тис. осіб) та Луганській (10,6 тис. осіб) областях. Як зазначалось у звіті за січень, суттєве зменшення кількості ВПО пов'язане з повноцінним запуском Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, що дозволило видалити з бази подвійні записи¹²¹. Детальніше зі статистикою щодо внутрішньо переміщених осіб можна ознайомитися у матеріалах, які публікує УВКБ ООН¹²².

¹¹⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9665546/3-14032019-AP-EN.pdf/eca81dc5-89c7-4a9d-97ad-444b6bd32790>

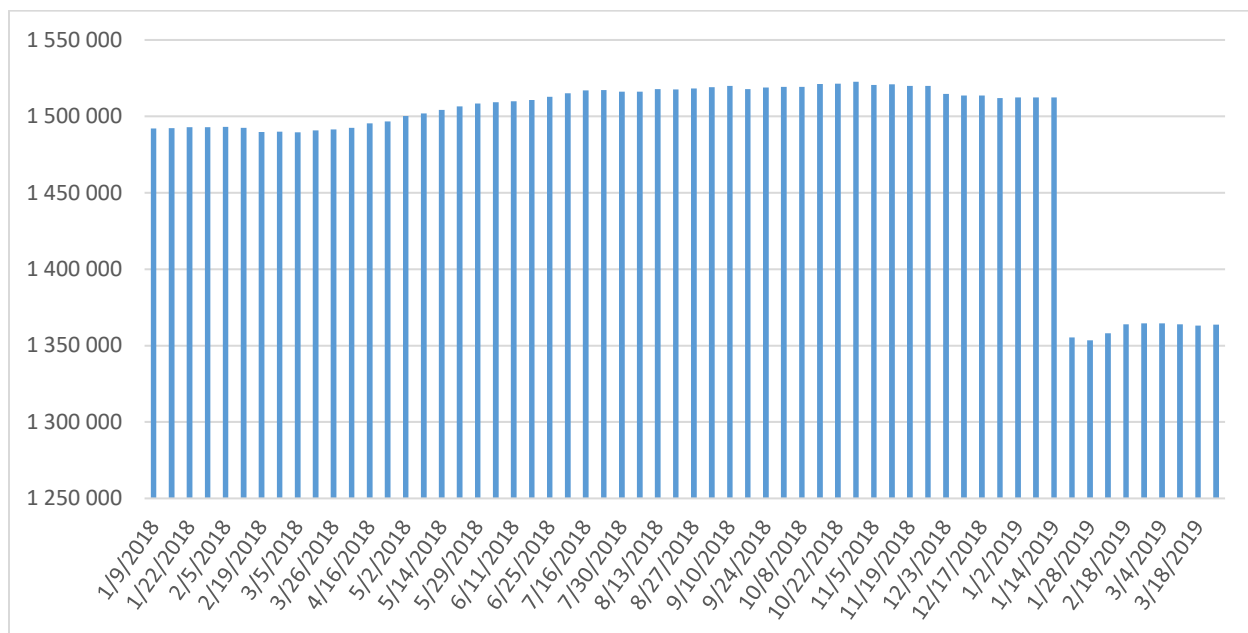
¹¹⁹ <https://www.msp.gov.ua/news/16882.html>

¹²⁰ <https://www.slovoidilo.ua/2019/03/06/infografika/suspilstvo/dynamika-mihracziyi-ukrayini-reyestruyetsya-najbilshe-pereselencziv>

¹²¹ http://krymsos.com/files/e/0/e006d74-----_.pdf

¹²² <https://bit.ly/2CZaLzr>

Кількість переселенців на обліку (осіб, січень 2018 – березень 2019 років)¹²³:

Ризики внутрішньої міграції

Наявність постійних обстрілів у зоні ООС, зменшення кількості внутрішньо переміщених осіб та помірне збільшення внутрішньої міграції дозволяють оцінити рівень ризику внутрішньої міграції як такий, що насторожує.

2.11. Торгівля людьми

Згідно з оцінками Міжнародної організації з міграції, з 1991 року від торгівлі людьми постраждали понад 230 000 осіб¹²⁴.

Згідно зі звітом про результати виконання «Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 року за 2018 рік», 2018 року Мінсоцполітики встановлено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, 221 громадянину України (у порівнянні з 198 громадянами в 2017 році). Серед них 99 жінок, 98 чоловіків та 24 діти (13 хлопців та 11 дівчат). За видами експлуатації 92 особи постраждали від трудової експлуатації, 86 – від сексуальної, 7 осіб залучено до жебракування, 1 особа постраждала від змішаної експлуатації, 1 особа постраждала від вилучення органів, 6 дітей було продано, 28 осіб втягнуто у злочинну діяльність. У 2018 році зменшилась частка осіб, які постраждали від трудової експлуатації (41,6% у порівнянні з 60,1% у 2017 році), натомість збільшилась частка постраждалих від сексуальної експлуатації (38,9%, у порівнянні з 23,2% в 2017 році). У 2018 році 148 осіб звернулися за виплатою одноразової матеріальної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми¹²⁵.

¹²³ <https://www.msp.gov.ua/timeline/Novini.html>

¹²⁴ <http://iom.org.ua/en/node/2356>

¹²⁵ http://www.msp.gov.ua/files/tl/zvit_2018.doc

Основними країнами призначення осіб, які постраждали від торгівлі людьми, у 2018 році були Україна – 65 осіб, Росія – 54 особи, Туреччина – 21 особа, Польща – 16 осіб, Німеччина – 13 осіб, Об'єднані Арабські Емірати – 12 осіб¹²⁶.

Усього за січень-лютий 2019 року Національна поліція України виявила 86 фактів торгівлі людьми. Потерпілими визнано 71 особу. З них 22 жінки та 1 малолітня (до 14 років) дитина¹²⁷.

**Злочини, що розслідуються за статтею 149 Кримінального кодексу України «Торгівля людьми»
(січень 2018-лютий 2019 років)¹²⁸:**

За 2018 рік підрозділами ДПСУ України припинено діяльність 9 протиправних груп у складі 20 осіб, які вчиняли злочини, пов'язані з торгівлею людьми, припинено функціонування 9 каналів торгівлі людьми, затримано 14 організаторів, 6 пособників, не допущено вивезення 24 осіб для використання у сексуальному рабстві та трудовій експлуатації за кордоном¹²⁹.

¹²⁶ Там само.

¹²⁷ https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113653&libid=100820#

¹²⁸ Там само.

¹²⁹ http://www.msp.gov.ua/files/tl/zvit_2018.doc

3. УПРАВЛІННЯ МІГРАЦІЄЮ ТА КОРДОНАМИ

3.1. Міграційна політика та законодавство України, судова практика

12 березня під головуванням Віце-прем'єр-міністра з питань Європейської та Євроатлантичної інтеграції України Іванни Климпуш-Цинцадзе пройшло перше засідання Міжвідомчої робочої групи з питань координації інтегрованого управління кордонами (ІУК)^{130,131}. На засіданні затверджено склад групи: до неї увійшли представники 14 державних інституцій, однієї громадської організації та четверо представників європейських організацій. За словами Іванни Климпуш-Цинцадзе, розвиток ІУК на сьогодні є одним із пріоритетів діяльності Уряду України¹³², а вже до кінця червня робоча група має подати на розгляд Уряду проект Стратегії ІУК¹³³.

У березні за сприяння Представництва МОМ в Україні узгоджено та затверджено Профіль індикаторів управління міграцією. ДМС взяла на себе функцію із запровадження Профілю в Україні та планує періодично оновлювати його. Він складається з більш ніж 90 індикаторів, які описують процеси в міграційній та пов'язаних сферах, що дозволяє порівняти рівень управління міграцією в різних країнах світу¹³⁴.

6 березня Уряд України в рамках покращення бізнес-клімату в країні спростив процедуру отримання довгострокових віз іноземними громадянами для працевлаштування на території України. Відтепер для оформлення віз можна буде подавати свої документи до Департаменту консульської служби МЗС, не виїжджаючи за межі України¹³⁵.

12 березня набула чинності концепція боротьби з тероризмом в Україні, яка одними з ключових пріоритетів визначає посилення контролю за міграційними процесами, підвищення ефективності заходів з протидії «нелегальній міграції», виявлення каналів переправлення через державний кордон осіб, які підозрюються у причетності до терористичної діяльності та/або перебувають у міжнародному розшуку¹³⁶.

Міністерство освіти та науки планує внести ряд змін у процес підготовки іноземних студентів. До кінця року будуть внесені зміни до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності в частині підготовки ІОБГ: спрощено бюрократичну процедуру отримання ліцензії ЗВО, працівники підрозділу, які відповідають за роботу зі студентами, повинні володіти англійською або

¹³⁰ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/v-ukraini-triva-zaprovadzhennya-krashchih-praktik-derzhav-s-shchodo-realizacii-principiv-integrovanogo-upravlinnya-kordonami/>

¹³¹ https://mvs.gov.ua/ua/news/19034_DPSU_Vidbulos_pershe_zasidannya_Mizhvidomchoi_robochoi_grupi_z_pit_an_integrovanogo_upravlinnya_kordonami_.htm

¹³² <https://dpsu.gov.ua/ua/news/ivanna-klimpush-cincadze-rozvitok-integrovanogo-upravlinnya-kordonami-na-sogodni-odnim-iz-prioritetiv-diyalnosti-uryadu-ukraini/>

¹³³ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/ivanna-klimpush-cincadze-upovnovazheni-vidomstva-protyagom-misyacya-mayut-pidgotuvati-propozyciyi-do-proektu-nacionalnoyi-strategiyi-upravlinnya-kordonami>

¹³⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/dms/4219.html>

¹³⁵ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-skasuvav-maksimalnu-nadbavku-na-medobladnannya-knigu-vidgukiv-i-propozycij-ta-obov'yazkove-oformlennya-dovgostrokovih-viz-za-mezhami-krayini>

¹³⁶ <https://www.president.gov.ua/documents/532019-26178>

французькою мовою на рівні не нижче В1, у їхні обов'язки входить оформлення посвідки на тимчасове проживання, реєстрація місця проживання, інформування та надання консультацій із поточних питань¹³⁷. МОМ планує посилити вимоги до посередників, які співпрацюють з українськими вишами для залучення іноземних студентів до навчання, та запровадити практику, коли кошти за навчання іноземні студенти перераховують безпосередньо ЗВО, який після цього розраховується з посередником¹³⁸. Цього року восени відбудеться перший пробний іспит – ЗНО з мови навчання для іноземних студентів, а з 2020 року такий іспит буде обов'язковим для всіх іноземних студентів першого курсу¹³⁹.

Набрали чинності низка постанов Кабінету Міністрів, що стосуються внутрішньо переміщених осіб. Приведено у відповідність до чинного законодавства порядок та умови надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим у частині розподілу між місцевими бюджетами видатків для медичного обслуговування ВПО¹⁴⁰. Удосконалено механізм надання компенсації на придбання житла ВПО, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України¹⁴¹. Зокрема, зміни дозволять ВПО переїжджати з району в район та в межах області протягом року, при розрахунку компенсації буде враховано непрацевдатних батьків та дітей, що навчаються на денній формі навчання, до 23 років, а також на компенсацію матимуть право ті, чиє житло було на підконтрольній території, але було зруйновано протягом АТО/ООС¹⁴².

19 березня вступило в дію рішення РНБО¹⁴³ про застосування санкцій до фізичних та юридичних осіб, що становлять загрозу національним інтересам України. Рішення містить перелік фізичних осіб, до яких застосовуються обмежувальні заходи, зокрема відмова у наданні та скасування віз та застосування інших заборон в'їзду на територію України¹⁴⁴.

У квітні-листопаді цього року в 15 прикордонних областях (за винятком району проведення ООС) планується провести спільну щорічну операцію «Кордон - 2019». Метою операції є зниження рівня протиправної діяльності на кордоні, зокрема протидія «нелегальній міграції», незаконному переміщенню підакцизних товарів, контрабанді наркотичних речовин, зброї та боєприпасів через державний кордон¹⁴⁵.

У березні до Верховної Ради групою народних депутатів на чолі з О.В. Білозір. було надано для ознайомлення законопроект щодо посилення державної підтримки українців за кордоном. Законопроектом пропонується створити центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері зовнішньої трудової міграції та фінансувати його діяльність за рахунок внесків трудових мігрантів до Фонду добробуту українських мігрантів¹⁴⁶.

¹³⁷ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/zmina-licenzijnih-umov-na-pidgotovku-inozemnih-studentiv-byurokratiyi-menshe-vimogi-do-yakosti-osvitnih-poslug-vishchi>

¹³⁸ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/mon-posilit-vimogi-do-firm-poserednikiv-yaki-spivpracuyut-z-ukrayinskimi-vishami-dlya-zaluchennya-inozemnih-studentiv-na-navchannya-liliya-grinevich>

¹³⁹ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/liliya-grinevich-z-2020-roku-vsi-inozemni-studenti-pislya-1-kursu-budut-zdavati-zno-z-movi-navchannya>

¹⁴⁰ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/provi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-23-sichnya-2015-r-11>

¹⁴¹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/225-2019-%D0%BF>

¹⁴² <https://www.msp.gov.ua/news/16852.html>

¹⁴³ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/82/2019>

¹⁴⁴ <https://mtot.gov.ua/ua/vvedeno-v-diju-rishennja-rnbo-pro-zastosuvannja-sankci-pidgotovlenih-mtot>

¹⁴⁵ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/v-administracii-derzhprikordonsluzhbi-vidbulas-mizhvidomcha-narada-z-pitan-organizacii-ta-provedennya-spilnoi-prikordonnoi-operacii-kordon-2019/>

¹⁴⁶ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65678

Ряд законодавчих ініціатив було зареєстровано групою народних депутатів на чолі з народним депутатом О.Ю. Вілкулом, які стосувались збільшення видатків державного бюджету на реалізацію проекту «Житло для внутрішньо переміщених осіб»¹⁴⁷, унезалеження виплати пенсій та інших соціальних виплат від наявності статусу переселенця, результатів верифікації та фактичного місця проживання, підвищення щомісячної адресної допомоги для покриття витрат на проживання¹⁴⁸, посилення відповідальності за невплату заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених виплат, зокрема ВПО¹⁴⁹.

14 березня 2019 року у Сихівському районному суді Львова відбувся закритий судовий розгляд¹⁵⁰ справи щодо нападу на ромський табір, у результаті якого було вбито ромського юнака Давида Папа. У цій справі три особи звинувачуються власне у вбивстві (з хуліганських мотивів та за попередньою змовою групою осіб) та хуліганстві, сім осіб – у хуліганстві¹⁵¹. За повідомленням «Громадського» представник обвинувачення у закритому засіданні зазначив, що хоча кримінальне провадження початково було порушено за статтею, пов'язаною з расовою дискримінацією, обвинувачення не буде наполягати на мотивах расової нетерпимості обвинувачених, оскільки доказів цього встановлено не було¹⁵².

26 березня 2019 року Окружний адміністративний суд міста Києва задовольнив позов ТОВ «Телерадіокомпанія студія 1+1» та ТОВ «Кіноквартал» про визнання протиправною та скасування постанови Служби безпеки України від 21 листопада 2017 року про заборону в'їзду в Україну строком на три роки громадянину Російської Федерації Федору Добронравову. Останній є актором російського серіалу «Свати», який за інформацією, наданою СБУ, підтримує анексію Криму, відвідував окупований півострів, де брав участь у зйомках російського пропагандистського фільму «Крим». Суд також визнав протиправними та скасував наказ Міністерства культури України щодо доповнення Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці, іменем громадянина РФ Ф.Добронравова, та наказ Державного агентства України з питань кіно в частині анулювання державних посвідчень на право розповсюдження і демонстрування ряду фільмів, які було заборонено розповсюджувати на підставі рішення про включення Ф.Добронравова до Переліку¹⁵³.

12 березня 2019 року співробітниками СБУ було затримано громадянина США та Держави Ізраїль, який перебуває у міжнародному розшуку за обвинуваченням у керуванні злочинною організацією, що масово збуває наркотичні речовини через соціальні мережі¹⁵⁴. Суд ухвалив, що затриманий перебуватиме під вартою у слідчому ізоляторі до вирішення питання щодо його екстрадиції.

3.2. Виділення та розподіл ресурсів, інфраструктурні зміни

Уряд прийняв рішення перерозподілити видатки МінТОТ за бюджетною програмою «Пілотні заходи з реагування на проблеми для розвитку, викликані переміщенням осіб та поверненням комбатантів» шляхом зменшення обсягу видатків споживання та збільшення обсягу видатків

¹⁴⁷ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65610

¹⁴⁸ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65654

¹⁴⁹ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65655

¹⁵⁰ <http://reyestr.court.gov.ua/Review/80468234>

¹⁵¹ <http://reyestr.court.gov.ua/Review/81351916>

¹⁵² <https://hromadske.ua/posts/ubivstvo-roma-u-lvovi-vidbulos-pershe-sudove-zasidannya-u-spravi-rasovi-motivi-ne-doluchatimut>

¹⁵³ <http://reyestr.court.gov.ua/Review/80692617>

¹⁵⁴ https://kyiv.gp.gov.ua/ua/news.html? m=publications& c=view& t=rec&id=247370&fbclid=IwAR057bXpInM62zdimMCRYwxfP48j75EQ_pflJAYAfzSBBe9ncu72nc_bgPw

розвитку в сумі 10 038,6 тис. гривень¹⁵⁵. Інформація про те, на які заходи буде спрямоване збільшене фінансування, відсутня¹⁵⁶.

У березні був завершений тендер, оголошений ДМС, на закупівлю послуг із створення спеціалізованого програмного забезпечення національної системи біометричної верифікації та ідентифікації осіб¹⁵⁷. Через відсутність конкуренції на ринку вирішено застосувати переговорну процедуру з ДП «Документ» у тендерах на закупівлю послуг із переведення у цифровий формат паперових облікових карток ДМС (заяв про видачу паспорта громадянина України зразка 1994 року та про видачу паспорта громадянина СРСР зразка 1974 року)¹⁵⁸ та послуги з адміністрування Єдиного державного демографічного реєстру¹⁵⁹.

Протягом березня нові центри надання послуг з видачі та оформлення біометричних документів відкрили у селі Соколівське Кіровоградського району¹⁶⁰, у Мамаївцях Чернівецької області¹⁶¹, у Тернополі¹⁶², в Авдіївці Донецької області¹⁶³, у Прилуках Чернігівської області¹⁶⁴. 28 лютого будівля Краматорського міського відділу ДМС України була обладнана всім необхідним для безперешкодного доступу маломобільних громадян¹⁶⁵.

Міська рада Кропивницького прийняла рішення виділити 500 тис. грн на капітальний ремонт приміщення УДМС, оскільки тривалий час до місцевого бюджету надходила плата за адміністративні послуги міграційної служби¹⁶⁶.

Координаційна рада з питань реформування держуправління підтримала пропозицію МЕРТ про виділення коштів на закупівлю 210 комплектів обладнання для оформлення паспортних документів у 105 ЦНАПах¹⁶⁷. Протягом дев'яти місяців у громадах буде створено чи модернізовано 122 ЦНАПи в рамках програми «U-LEAD з Європою»^{168,169}.

З 1 березня у зв'язку з покращенням погодних умов відновилися роботи над інженерно-технічним облаштування українсько-російського державного кордону в Харківській та Луганській областях¹⁷⁰. У березні стали чинними зміни¹⁷¹, що стосуються порядку використання коштів, передбачених у

¹⁵⁵ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-pererozpodil-devakih-vidatkiv-derzhavnogo-byudzhetu-peredbachenih-ministerstvu-z-pitan-timchasovo-okupovanih-teritorij-ta-vnutrishno-peremishchenih-osib-na-2019-rik>

¹⁵⁶ https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2019/05/2019-03-Legislative-Update_UKR.pdf

¹⁵⁷ <https://www.dzo.com.ua/tenders/3481354>

¹⁵⁸ <https://www.dzo.com.ua/tenders/3572481>

¹⁵⁹ <https://www.dzo.com.ua/tenders/3571253>

¹⁶⁰ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4211.html>

¹⁶¹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4218.html>

¹⁶² <https://dmsu.gov.ua/news/region/4229.html>

¹⁶³ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4239.html>

¹⁶⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4355.html>

¹⁶⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4143.html>

¹⁶⁶ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4288.html>

¹⁶⁷ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/blizko-150-regionalnih-cnap-zmozhut-zakupiti-dodatkove-obladnannya-dlya-vidachi-dokumentiv-oleksandr-sayenko>

¹⁶⁸ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/vidibranih-151-novij-uchasnik-programi-zi-stvorennja-suchasnih-cnap>

¹⁶⁹ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/cherez-devyat-misyaciv-u-gromadah-ukrayini-zapracuyut-122-nalezhni-centri-nadannya-adminposlug-za-pidtrimki-programi-u-lead-z-yevropoyu>

¹⁷⁰ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/roboti-z-inzhenerno-tehnichnogo-oblashtuvannya-ukrainsko-rosiyskogo-kordonu-trivayut/>

¹⁷¹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/243-2019-%D0%BF>

державному бюджеті для проведення робіт з демаркації та делімітації державного кордону, що, на думку Уряду, дозволить забезпечити цільове та ефективне використання коштів¹⁷².

З 1 березня контрольні пункти в'їзду-виїзду в районі операції Об'єднаних сил перейшли на весняний графік роботи¹⁷³. 17 березня КПВВ «Новотроїцьке» не здійснювало пропуск громадян та транспортних засобів у зв'язку з плановими монтажними роботами підвищеної небезпеки із залученням важкої спецтехніки в рамках реконструкції КПВВ¹⁷⁴. Після реконструкції КПВВ «Золоте» в Луганській області відкрили в односторонньому порядку, оскільки окупаційна влада ТОТУ відмовилася відкрити контрольний пункт в'їзду-виїзду навпроти нього^{175,176}.

В інтерв'ю на телеканалі «Прямий» Голова ДПСУ Петро Цигикал заявив, що після зміни законодавства щодо автівок на іноземній реєстрації черги на кордонах суттєво зменшилися¹⁷⁷.

У березні Міністерство інфраструктури України повідомило про наміри Угорщини збудувати міст через річку Тиса біля міста Чоп¹⁷⁸ та про підтримку ЄС двох інфраструктурних проєктів із залізничного та автомобільного сполучення Запоріжжя-Маріуполь і Маріуполь-Миколаїв відповідно¹⁷⁹. На засіданні Міжурядової Координаційної Ради з питань міжрегіонального співробітництва було обговорено хід робіт з облаштування пунктів пропуску через державний кордон. Рекомендовано пришвидшити виконання робіт із розмежування легкового і вантажного напрямків у пунктах пропуску «Краківець–Корчова» та «Устилуг–Зосін», пришвидшити початок будівництва пункту пропуску «Нижанковичі–Мальховичі» та завершити процес запровадження в ньому пішохідного руху, заплановано аналіз потреби та можливості будівництва нових пунктів пропуску «Лопушанка–Міхновець» та «Адамчуки–Збереже», розглянуто питання розвитку залізничних сполучення «Хирів–Загуж», «Нижанковичі–Перемишль»¹⁸⁰. 20 березня у Львові прийнято Дорожню карту з покращення функціонування прикордонної інфраструктури на кордоні України з ЄС¹⁸¹.

В місті Катовіце відкрили дванадцять почесне консульство України в Польщі¹⁸².

31 березня розпочав роботу термінал F аеропорту «Бориспіль»¹⁸³. Компанія SkyUP отримала дозвіл на виконання трьох щотижневих рейсів з Києва до Парижу (Франція) з 31 березня¹⁸⁴. Ryanair переніс

¹⁷² <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-poryadkiv-zatverdzenih-postanovami-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-28-lyutogo-2011-r-218-i-vid-9-berезnya-2011-r-219>

¹⁷³ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/1551593440-situaciya-v-kontrolnih-punktah-vizdu-viizdu-v-rayoni-provedennya-operacii-obdnanih-sil/>

¹⁷⁴ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/17-berезnya-na-odnu-dobu-na-rekonstrukciyu-bude-zakrito-kpvv-novotroicke/>

¹⁷⁵ <https://www.facebook.com/pressifo.news/photos/a.364697644022858/560110031148284/?type=3&theater>

¹⁷⁶ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/kontrolniy-punkt-vizdu-viizdu-zolote-rozpochav-robotu-shchodo-propusku-gromadyan-cherez-liniyu-rozmezhuвання/>

¹⁷⁷ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/na-kordonah-mayzhe-znikli-cherghi-cherez-zmenshennya-avtivok-na-inozemniy-restracii/>

¹⁷⁸ <https://mtu.gov.ua/news/30718.html?fbclid=IwAR1DYPX3sMSb-UEs56PcD8y2zx6M td-6y2nXtXvoGd7K6xlnzCze-BxnxE>

¹⁷⁹ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/21/7094249/>

¹⁸⁰ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/yaki-punkti-propusku-cherez-derzhkordon-z-polshcheyu-modernizuyut-i-de-planuyut-pobuduvati-novi-podrobici-zasidannya-mizhuryadovoyi-koordinacijnoyi-radi>

¹⁸¹ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/priinyato-dorozhnyu-kartu-z-pokrashchennya-funkcionuvannya-prikordonnoyi-infrastrukturi-na-kordoni-ukrayina-yes>

¹⁸² <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/30/7094575/>

¹⁸³ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/mizhnarodniy-aeroport-borispil-rozpochav-ekspluataciyu-terminalu-f/>

¹⁸⁴ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/29/7094562/>

запуск рейсу з Києва до Мадриду (Іспанія) з 27 жовтня на 3 жовтня¹⁸⁵. Ryanair планує запустити нові рейси з Одеси та Харкова до Вроцлава, Кракова (Польща) та Вільнюса (Литва) з червня¹⁸⁶, з Києва до Валенсії (Іспанія) з 29 жовтня¹⁸⁷ та з Києва до Катовіце (Польща) з 30 жовтня¹⁸⁸. 16 березня авіакомпанія Ernest Airlines розпочинає польоти з Києва до Генуї (Італія)¹⁸⁹. У березні WizzAir виконала перші рейси з Києва до Бремена (Німеччина), Риги (Латвія) та Білунна (Данія), зі Львова до Копенгагена (Данія)¹⁹⁰, а також анонсувала рейс з Києва до Лейпцига (Німеччина) з липня¹⁹¹.

3.3. Зміни в організації та управлінні

Проведення чергових виборів Президента України 31 березня вплинуло на роботу державних органів у сфері міграції. 30 та 31 березня організовано чергування співробітників територіальних органів та підрозділів ДМС для видачі вже виготовлених паспортів, які доставлені до територіальних органів та підрозділів ДМС¹⁹². Упродовж березня ДПСУ здійснювала заходи посиленої охорони кордону за рахунок маневру сил, щоб не допустити провокацій, пов'язаних із виборами Президента України. На посилення заходів додатково щодоби планувалося залучити 1 300 осіб за рахунок резервів керівників органів охорони державного кордону та начальників регіональних управлінь, бійців загону оперативного реагування «ДОЗОР» та добровільних громадських формувань¹⁹³. МінТОТ опублікувало детальну інфографіку про те, що потрібно робити ВПО та мешканцям тимчасово окупованих територій, щоб мати змогу проголосувати на виборах Президента України¹⁹⁴.

ДМС повідомила, що про стан оформлення та виготовлення біометричних посвідок на тимчасове та постійне проживання в Україні можна дізнатися за допомогою електронного сервісу «Перевірка стану оформлення документів» на офіційному сайті міграційного відомства. Раніше за допомогою сервісу перевірити стан могли лише громадяни України, а тепер сервіс доступний і для іноземців – працює англійська версія сайту¹⁹⁵. Станом на кінець лютого в Україні вже оформлено понад 60 тисяч таких документів.

З 12 березня консультацію щодо оформлення всіх біометричних документів, які видає ДМС, – ID-картки, паспорту для виїзду за кордон, а також посвідок на постійне та тимчасове проживання для іноземців та осіб без громадянства – можна отримати в інтерактивному режимі за допомогою чат-ботів у месенджерах Viber та Telegram¹⁹⁶.

З 2 квітня прийом та розгляд документів щодо продовження строку перебування та надання дозволів на імміграцію в Україну іноземцям буде здійснюватися за допомогою модернізованої у

¹⁸⁵ https://www.avianews.com/ukraine/2019/03/28/ryanair_kiev_madrid_launch_change/

¹⁸⁶ https://www.avianews.com/ukraine/2019/03/26/ryanair_in_odessa/

¹⁸⁷ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/27/7094461/>

¹⁸⁸ https://www.avianews.com/ukraine/2019/03/14/ryanair_kiev_katowice/

¹⁸⁹ https://cfts.org.ua/news/2019/03/15/loukoster_ernest_16_marta_zapuskaet_reys_kiev_genuya_52234

¹⁹⁰ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/4/7093551/>

¹⁹¹ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/26/7094396/>

¹⁹² <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/pidrozdili-derzhavnoyi-migracijnoyi-sluzhbi-pracyuvatimut-u-peredden-ta-den-vivoriv-30-ta-31-bereznya>

¹⁹³ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/oleg-slobodyan-derzhprikordonsluzhba-zdiysnyu-zahodi-posilenoi-ohoroni-kordonu-u-zvyazku-z-pidgotovkoyu-ta-provedennyam-vivoriv-prezidenta-ukraini/>

¹⁹⁴ <https://mtot.gov.ua/ua/jak-progolosuvati-na-chergovih-vivorah-prezidenta-ukraini-31-bereznja-2019-roku-vnutrishno-peremischenim-osobam-ta-meshkancjam-timchasovo-okupovanih-teritori>

¹⁹⁵ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/pereviriti-stand-oformlennya-biometrichnoyi-posvidki-na-prozhivannya-inozemci-mozhut-na-sajti-migracijnoyi-sluzhbi>

¹⁹⁶ <https://dmsu.gov.ua/news/dms/4202.html>

рамках проекту МОМ та ЄС інформаційної підсистеми «Облік іноземців та біженців». Таке нововведення надасть можливість ІОБГ відслідковувати стан розгляду їхніх заяв за допомогою електронних сервісів ДМС. Наприкінці березня завідувачів секторів територіальних органів ДМС¹⁹⁷ та працівників УДМС у Запорізькій¹⁹⁸, Кіровоградській¹⁹⁹, Чернігівській²⁰⁰ областях навчали роботі з цією системою.

У березні працівниками міграційного відомства України у Вінницькій²⁰¹, Донецькій²⁰², Закарпатській²⁰³, Івано-Франківській²⁰⁴, Київській^{205,206}, Полтавській^{207,208}, Рівненській²⁰⁹, Сумській²¹⁰, Херсонській²¹¹, Хмельницькій^{212,213,214,215}, Черкаській^{216,217,218,219}, Чернівецькій^{220,221}, Чернігівській²²² областях, а також в містах Києві²²³, Кропивницькому²²⁴, Ужгороді²²⁵ продовжували інформаційну кампанію «#ID_це_просто» щодо отримання ID-карток, зокрема для школярів, які потрібні для реєстрації на зовнішнє незалежне оцінювання. На важливості продовження інформаційної кампанії щодо протидії дискримінації ромських меншин наголосила заступниця Міністра внутрішніх справ Тетяна Ковальчук під час засідання міжвідомчої робочої групи²²⁶.

У березні в ДМС та її структурах відбулася низка тренінгів та семінарів щодо підвищення професійної кваліфікації: внутрішній семінар з питань примусового видворення іноземців з України – в Полтавській області²²⁷, семінар щодо ризиків потрапляння в ситуації, пов'язані з торгівлею людьми,

¹⁹⁷ <https://dmsu.gov.ua/news/dms/4285.html>

¹⁹⁸ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4377.html>

¹⁹⁹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4369.html>

²⁰⁰ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4383.html>

²⁰¹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4152.html>

²⁰² <https://dmsu.gov.ua/news/region/4156.html>

²⁰³ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4165.html>

²⁰⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4168.html>

²⁰⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4180.html>

²⁰⁶ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4184.html>

²⁰⁷ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4154.html>

²⁰⁸ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4189.html>

²⁰⁹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4150.html>

²¹⁰ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4181.html>

²¹¹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4145.html>

²¹² <https://dmsu.gov.ua/news/region/4147.html>

²¹³ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4166.html>

²¹⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4171.html>

²¹⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4182.html>

²¹⁶ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4149.html>

²¹⁷ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4170.html>

²¹⁸ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4187.html>

²¹⁹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4283.html>

²²⁰ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4177.html>

²²¹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4194.html>

²²² <https://dmsu.gov.ua/news/region/4164.html>

²²³ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4265.html>

²²⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4353.html>

²²⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4162.html>

²²⁶ <https://mvs.gov.ua/ua/news/19436> Tetyana Kovalchuk Informaciyna kampaniya shchodo protidii diskriminacii romskih menshin dopomozhe zruynuvati negativni stereotipi v suspilstvi.htm

²²⁷ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4297.html>

та надання допомоги постраждалим – у Хмельницькій області²²⁸, семінар щодо надання адміністративних послуг іноземцям – у Волинській області²²⁹.

Цього місяця для представників ДМС організували навчальні семінари, спрямовані на покращення інституційної спроможності відомства. Протягом березня співробітники ДМС в регіонах пройшли антикорупційні тренінги та навчання щодо декларування доходу та майна в Донецькій²³⁰, Житомирській²³¹, Кіровоградській²³², Сумській областях²³³, семінар з цивільного захисту на Вінниччині²³⁴. Під час робочої наради для керівників підрозділів УДМС в Запорізькій області було обговорено потребу змінювати підходи в роботі з громадянами²³⁵.

Працівники Державної прикордонної служби взяли участь у навчанні щодо покращення своєї діяльності. В Одесі відбулися триденні навчально-методичні збори персоналу мобілізаційних підрозділів ДПСУ²³⁶. 29 березня у столичному авіаційному пункті пропуску «Бориспіль» для прикордонників провели тренування щодо недопущення незаконного перетину кордону особами та локалізації нестандартної ситуації під час спроби проникнення в пункт пропуску²³⁷.

Мінсоцполітики за технічної підтримки Представництва МОМ в Україні провело семінар на тему «Протидія торгівлі людьми» для представників місцевих державних адміністрацій, відповідальних за проведення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми²³⁸.

У березні у Львівській²³⁹, Одеській²⁴⁰, Чернігівській²⁴¹ Черкаській²⁴² областях Управління ДМС продовжили підбивати підсумки за 2018 та визначати основні завдання та цілі на 2019 рік. Проміжні підсумки підбили в Житомирській^{243,244}, Херсонській²⁴⁵, Хмельницькій²⁴⁶, Черкаській²⁴⁷ областях.

12 березня набрав чинності Указ Президента, завдяки якому утворене у вересні 2018 року Центральне міжрегіональне управління ДМС у м. Києві та Київській області відтепер зможе застосовувати в роботі Порядок провадження за заявами і поданнями з питань громадянства України та виконання прийнятих рішень²⁴⁸.

²²⁸ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4299.html>

²²⁹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4153.html>

²³⁰ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4237.html>

²³¹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4246.html>

²³² <https://dmsu.gov.ua/news/region/4222.html>

²³³ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4148.html>

²³⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4317.html>

²³⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4142.html>

²³⁶ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/v-odesi-vidbuvsya-navchalno-metodichniy-zbir-personalu-mobilizacijnih-pidrozdiliv-derzhprikordonsluzhbi/>

²³⁷ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/u-borispoli-prikordonniki-proveli-trenuvannya-z-lokalizacii-nestandartnih-situacij/>

²³⁸ <https://www.msp.gov.ua/news/16906.html>

²³⁹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4134.html>

²⁴⁰ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4234.html>

²⁴¹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4135.html>

²⁴² <https://dmsu.gov.ua/news/region/4144.html>

²⁴³ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4206.html>

²⁴⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4174.html>

²⁴⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4223.html>

²⁴⁶ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4244.html>

²⁴⁷ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4157.html>

²⁴⁸ <https://www.president.gov.ua/documents/562019-26190>

Уряд збільшив граничну кількість працівників центрального апарату ДМС на 29 осіб та зменшив її для територіальних органів ДМС на 161 особу²⁴⁹. За рахунок таких змін вдалося збільшити кількість працівників у пункті тимчасового розміщення біженців у м. Яготині та Миколаївському пункті тимчасового перебування ІОБГ, які незаконно перебувають в Україні²⁵⁰.

ДМС розмістила на сайті для громадського обговорення проект постанови КМУ щодо внесення змін до Типового положення про пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні²⁵¹. Постановою Типове положення про ПТПП приводиться у відповідність до чинного законодавства та врегульовує строки та умови утримання ІОБГ в ПТПП²⁵².

Врегульовано деякі питання дипломатичної служби: затверджено типову форму контракту про проходження дипломатичної служби²⁵³, врегульовано залучення працівників, які виконують функції з обслуговування в органах дипломатичної служби²⁵⁴, внесено зміни в механізм оплати вартості оренди житла та комунальних послуг працівників дипломатичних служб, направлених у довгострокове відрядження²⁵⁵, врегульовано питання нарахування та сплати єдиного соціального внеску непрацюючого члена подружжя працівника дипломатичної служби²⁵⁶.

Державний лицей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус» імені І.Г. Харитоненка рішенням КМУ офіційно передано із сфери управління Міністерства освіти і науки до сфери управління Адміністрації Державної прикордонної служби^{257,258}. Ректор Національної академії ДПСУ поділився досвідом запровадження ґендерних питань в програмах з підготовки прикордонників на конференції щодо врахування ґендерних питань у навчальних програмах ЗВО сектору безпеки і оборони²⁵⁹.

13 березня Єгора Божка призначено заступником Міністра закордонних справ України²⁶⁰. Мер Вроцлава призначив Ольгу Хребор на новостворену посаду уповноваженого з питань жителів українського походження²⁶¹. В Донецькій області закінчився конкурс на заміщення вакантних посад

²⁴⁹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/200-2019-%D0%BF>

²⁵⁰ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-vnesennya-zmini-u-dodatok-1-do-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-5-kvitnya-2014-r-85->

²⁵¹ <https://dmsu.gov.ua/diyalnist/konsultacziy-z-gromadskisty/gromadske-obgovorennya/proekt-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-vnesennya-zmin-do-tipovogo-polozhennya-pro-punkt-timchasovogo-perebuvannya-inozemcziv-ta-osib-bez-gromadyanstva.html>

²⁵² <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147a-19>

²⁵³ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0167-19>

²⁵⁴ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0134-19>

²⁵⁵ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/196-2019-%D0%BF>

²⁵⁶ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-narahuvannya-ta-splati-yedinogo-vnesku-zanep-racyuyuchogo-inshogo-z-podruzzhya-pracivnika-diplomatichnoyi-sluzhbi->

²⁵⁷ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/54-2019-%D1%80>

²⁵⁸ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/343-2019-%D1%80>

²⁵⁹ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/u-kivi-vidbulasya-mizhnarodna-konferenciya-z-vprovadzhennya-endernih-pitan-u-navchalni-programi-vishiv/>

²⁶⁰ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-priznachennya-bozhka-ye-v-zastupnikom-ministra-zakordonnih-sprav-ukrayini>

²⁶¹ <https://www.euointegration.com.ua/news/2019/03/28/7094493/>

в управлінні ДМС - 18 кандидатів рекомендовані для призначення на посади відповідно до штатного розпису²⁶². МінТОТ оголосив конкурс на заміщення двох посад державних службовців²⁶³.

3.4. Міжвідомча співпраця

Упродовж березня представники відповідних відомств готувалися до проведення виборів Президента України. 1 березня на Київщині завершилася триденна міжвідомча підготовка працівників Національної гвардії України, ДПСУ, ДСНС та ДМС, територіальних підрозділів поліції, метою якої було підвищення злагодженості та відпрацювання спільних дій задля забезпечення порядку під час виборів Президента²⁶⁴. 21 березня в Запоріжжі під час наради за участі високопосадовців МВС, ДМС та поліції розглядалися питання готовності силових структур Запорізької області до забезпечення безпеки під час виборів Президента²⁶⁵.

В окремих районах Києва²⁶⁶ та на Хмельниччині²⁶⁷ керівники УДМС у рамках підготовки до виборів Президента України проводили зустрічі з відділами Державного реєстру виборців області з метою своєчасного обміну інформацією. Питання використання паспорта громадянина України нового зразка під час голосування обговорили разом з представниками міграційних відомств у Чернівецькій²⁶⁸ та Тернопільській²⁶⁹ областях. Представники ДМС були залучені до обговорення стану готовності до проведення виборів, забезпечення реалізації виборчих прав громадян України та реагування на факти порушень під час виборчого процесу у Львові²⁷⁰ та в Чернівцях²⁷¹.

З 1 березня по 31 травня триватимуть цільові профілактичні заходи з нагляду та контролю за виконанням законодавства в міграційній сфері під умовною назвою «Мігрант», до яких залучені Державна міграційна служба, Національна поліція, Державна прикордонна служба та Служба безпеки України. Міжвідомчі наради в регіонах для узгодження дій в рамках операції в першій половині березня були проведені в Донецькій²⁷², Вінницькій²⁷³, Закарпатській²⁷⁴, Запорізькій²⁷⁵, Кіровоградській²⁷⁶, Рівненській²⁷⁷, Тернопільській²⁷⁸, Херсонській²⁷⁹, Хмельницькій²⁸⁰, Черкаській²⁸¹,

²⁶² <https://dmsu.gov.ua/news/region/4160.html>

²⁶³ https://mtot.gov.ua/ua/mtot-ogoloshue-konkurs-na-zamischennja-2-posad-derjavnogo-slujbovcja_1998788119305914128

²⁶⁴ <https://mvs.gov.ua/ua/news/18760> Pidgotovka do vioriv na Kiiyshchini vidbulis mizhvidomchi taktiko spezialni navchannya.htm

²⁶⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4310.html>

²⁶⁶ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4136.html>

²⁶⁷ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4210.html>

²⁶⁸ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4139.html>

²⁶⁹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4161.html>

²⁷⁰ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4338.html>

²⁷¹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4387.html>

²⁷² <https://dmsu.gov.ua/news/region/4197.html>

²⁷³ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4242.html>

²⁷⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4214.html>

²⁷⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4216.html>

²⁷⁶ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4225.html>

²⁷⁷ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4236.html>

²⁷⁸ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4203.html>

²⁷⁹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4213.html>

²⁸⁰ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4269.html>

²⁸¹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4208.html>

Чернівецькій^{282,283}, Чернігівській^{284,285,286} областях. У зв'язку з початком практичного етапу операції 16 березня напередодні під головуванням Першого заступника Голови ДМС Наталії Науменко відбулася міжвідомча координаційна нарада^{287,288}. Вже наприкінці березня оприлюднені проміжні підсумки операції «Мігрант» у Львівській²⁸⁹, Житомирській²⁹⁰, Закарпатській²⁹¹, Запорізькій²⁹², Одеській²⁹³, Тернопільській²⁹⁴, Херсонській²⁹⁵, Чернівецькій²⁹⁶, Чернігівській^{297,298,299,300} областях.

Відбулись обговорення на тему покращення взаємодії у сфері попередження та протидії нерегульованій міграції між територіальним управлінням ДМС та управлінням юстиції в Чернігові³⁰¹, а також між управлінням ДМС і ЗВО в Одесі³⁰².

Благодійний фонд «Право на захист» організував міжвідомчі обговорення питання захисту осіб без громадянства та попередження випадків безгромадянства за участі представників ДМС, Національної поліції, міських управлінь юстиції та соціального захисту на Донеччині^{303,304}.

У Донецькій області в рамках тижня відкритого Уряду за участі представників ДМС, представників облдержадміністрації та управління юстиції обговорили питання, що виникають в адміністраторів ЦНАПів області під час надання послуг реєстрації місця проживання, підтвердження належності до громадянства України неповнолітніх дітей³⁰⁵. Протягом березня працівники ДМС провели навчання для відділень ЦНАП Тернопільської³⁰⁶ та Херсонської³⁰⁷ областей щодо послуг з оформлення біометричних документів та для пенітенціарної служби Чернігівської області щодо процедури видачі

²⁸² <https://dmsu.gov.ua/news/region/4217.html>

²⁸³ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4296.html>

²⁸⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4238.html>

²⁸⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4307.html>

²⁸⁶ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4342.html>

²⁸⁷ <https://dmsu.gov.ua/news/dms/4240.html>

²⁸⁸ https://mvs.gov.ua/ua/news/19154_Predstavniki_DMS_Nacpolicii_ta_Derzhprikordonsluzhbi_obgovorili_start_praktichnogo_etapu_operacii_Migrant.htm

²⁸⁹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4320.html>

²⁹⁰ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4347.html>

²⁹¹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4303.html>

²⁹² <https://dmsu.gov.ua/news/region/4350.html>

²⁹³ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4362.html>

²⁹⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4272.html>

²⁹⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4363.html>

²⁹⁶ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4349.html>

²⁹⁷ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4321.html>

²⁹⁸ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4341.html>

²⁹⁹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4368.html>

³⁰⁰ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4370.html>

³⁰¹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4280.html>

³⁰² <https://dmsu.gov.ua/news/region/4245.html>

³⁰³ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4224.html>

³⁰⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4249.html>

³⁰⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4263.html>

³⁰⁶ <https://dmsu.gov.ua/news/region/3735.html>

³⁰⁷ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4140.html>

ID-картки засудженим громадянам^{308,309}. Питання документування ромів обговорили представники ДМС та неурядових організацій в Ужгороді³¹⁰ та в місті Василькові в Київській області³¹¹.

13 березня під час круглого столу за сприяння громадської організації «Європа без бар'єрів» та за участі представників ДМС, МЗС, МВС, Мінсоцполітики, членів Комісії при Президентові України з питань громадянства, членів Парламенту, науковців, юристів та правозахисників було обговорено актуальні питання державної політики і практики щодо набуття громадянства України та проживання іноземців³¹².

1 березня в Одесі керівники обласних та територіальних управлінь Державної прикордонної служби, Служби безпеки, Державної фіскальної служби, Національної поліції в Одеській області підписали Протокол про співпрацю, що має на меті посилити протидію нерегульованій міграції, торгівлі людьми та контрабанді. Наступним кроком буде утворення міжвідомчої регіональної аналітичної групи для регулярної оцінки ризиків та загроз, пов'язаних із транскордонною злочинністю в Одеській області. ДПСУ планує створити аналогічні групи в інших прикордонних областях України³¹³.

У березні працівники ДПСУ спільно з Національною поліцією запобігли випадкам торгівлі людьми в аеропорті Бориспіль³¹⁴ та в міжнародному пункті пропуску «Гоптівка», що на кордоні з Росією³¹⁵. 26 березня співробітники ДМС у м. Києві та Київській області спільно з оперативними підрозділами ДПСУ та ОКПП «Київ» викрили та припинили діяльність каналу нерегульованої міграції³¹⁶. ДПСУ спільно з Нацполіцією викрили схему з переміщення російських терористів до України³¹⁷.

3.5. Міжнародне співробітництво

У березні ЄС³¹⁸, США³¹⁹ та Канада³²⁰ ухвалили санкції проти причетних до захоплення та утримання під вартою українських моряків після інциденту в Керченській протоці 25 листопада 2018 року. До негайного звільнення українських моряків закликали представники Австрії³²¹, США³²²,

³⁰⁸ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4172.html>

³⁰⁹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4264.html>

³¹⁰ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4151.html>

³¹¹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4275.html>

³¹² <https://dmsu.gov.ua/news/dms/4220.html>

³¹³ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/derzhavna-prikordonna-sluzhba-ukraini-prodovzhu-zahodi-z-pidvishchennya-rivnya-protidii-zagrozam-na-derzhavnomu-kordoni/>

³¹⁴ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/u-stolichnomu-aeroportu-prikordonniki-ta-spivrobotniki-nacpolicii-vryatuvali-dvoh-zhertv-torgivli-lyudmi/>

³¹⁵ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/operativniki-derzhprikordonsluzhbi-ta-nacpolicii-likvidovali-kanal-perepravlennya-divchat-u-rosiyu/>

³¹⁶ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4371.html>

³¹⁷ https://mvs.gov.ua/ua/news/18808_Pravoohorongi_vikrili_sprobu_legalizuvati_rosiyskih_teroristiv_na_teritorii_Ukraini_VIDEO.htm

³¹⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:32019R0409>

³¹⁹ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/15/7094017/>

³²⁰ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/15/7094018/>

³²¹ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/12/7093847/>

³²² <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/25/7094365/>

Великобританії³²³. ООН офіційно визнала українських моряків військовополоненими³²⁴, водночас Росія звинувачує їх у незаконному перетині кордону³²⁵.

Міністр закордонних справ Австрії засудила заборону в'їзду в Україну австрійському журналісту Крістіану Вершютцу терміном на один рік та назвала її несумісною із європейськими фундаментальними цінностями³²⁶ та запланувала винести це питання на обговорення міністрів закордонних справ ЄС³²⁷. У відповідь МЗС України наголосило, що це рішення не має стосунку до питання цензури чи наступу на свободу слова, а є наслідком зневажливого ставлення до законодавства України³²⁸. СБУ заборонило в'їзд журналісту через те, що він порушив українське законодавство, в'їхавши на окуповану територію України у незаконний спосіб, а також задля безпеки журналіста, який зазначав про погрози його життю в Україні^{329,330}.

На початку березня комісар Ради Європи з прав людини Дуня Міятович закликала Верховну Раду не проводити голосування щодо мовного закону у передвиборчий період, а розглянути закон після виборів³³¹.

У березні представники відомств, що здійснюють управління міграцією, взяли участь у багатосторонніх міжнародних зустрічах. 13 березня у Женеві за участі представників ДМС на чолі з Наталією Науменко відбулась міжнародна конференція УВКБ ООН, на якій оцінили прогрес у рамках проекту «Ініціатива підвищення якості систем притулку в Східній Європі та Південному Кавказі» та визначили подальші кроки³³². 27 березня у Варшаві представники ДПСУ взяли участь у щорічній підсумковій конференції підрозділів аналізу ризиків країн Східного партнерства, організованій прикордонною агенцією Євросоюзу Frontex. Під час заходу учасники, зокрема, обговорили проект «Щорічного аналізу ризиків на східних кордонах ЄС – 2019»³³³. 22 березня відбулося засідання Підкомітету «Юстиція, свобода і безпека» в рамках асоціації Україна – ЄС, на якому делегації України та ЄС обговорили питання протидії організованій злочинності, корупції, управління кордонами та міграцією³³⁴.

За сприяння міжнародних партнерів організовано ряд тренінгів для міграційних відомств. У Києві Міжнародний центр з розвитку міграційної політики (ICMPD) провів 3-денний тренінг за участі 10 країн-учасниць Празького процесу щодо питання інтегрованого управління кордонами і процедури

³²³ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/25/7094365/>

³²⁴ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/14/7093959/>

³²⁵ <https://www.pravda.com.ua/news/2018/11/28/7199564/>

³²⁶ <https://cutt.ly/lyZ1a6>

³²⁷ <https://www.kleinezeitung.at/service/newsticker/5592060/Kritik-an-ukrainischem-Einreiseverbot-fuer-Wehrschuetz>

³²⁸ <https://mfa.gov.ua/ua/press-center/briefing/1322-briefing-rechnici-mzs-ukrajini-katerini-zelenko-z-aktualnyh-pitany-zovnishnyoji-politiki>

³²⁹ <https://www.facebook.com/SecurSerUkraine/photos/a.1539443172952349/2342965022600156/?type=3&theater>

³³⁰ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/13/7093900/>

³³¹ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/12/7093856/>

³³² <https://dmsu.gov.ua/news/dms/4259.html>

³³³ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/ukrainski-prikordonniki-vzyali-uchast-u-shchorichnij-konferencii-frontex/>

³³⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/dms/4315.html>

повернення ІОБГ^{335,336,337}. У рамках проекту «Підтримка управління міграцією та притулком в Україні» (IMMIS), що фінансується ЄС та імплементується МОМ, у Вінниці був проведений тренінг щодо застосування міграційного законодавства³³⁸ та підвищено кваліфікацію працівників секторів стандартів роботи та контролю якості територіальних органів та представників апарату ДМС³³⁹.

За участі ДПСУ та міжнародних партнерів відбувся ряд подій з обміну досвідом. У рамках співробітництва з Федеральною поліцією Німеччини завершився тренінг з безпеки документів для персоналу Харківського прикордонного загону^{340,341}. Під час робочого візиту представники національної поліції Чехії та ДПСУ обмінялись досвідом щодо експертно-криміналістичних навчальних програм, контролю другої лінії, процедури обробки попередніх списків пасажирів та системи біометричного контролю³⁴². За сприяння Посольства США відбувся шестиденний тренінг з основ кримінального аналізу, спрямований на розвиток в учасників моделей мисленнєво-аналітичної діяльності³⁴³. Разом із прикордонним відомством Польщі започатковано регулярні навчання курсантів Національної академії Держприкордонслужби ім. Б.Хмельницького у польському Спеціалізованому навчальному центрі в м. Любань³⁴⁴.

На початку березня Морською охороною ДПСУ було проведено тактичні навчання разом з колегами з Туреччини. Також делегація Морської охорони провела робочу поїздку до Берегової охорони Грузії в місті Поті, де українці ознайомилися з досвідом реалізації реформ та обговорили можливість міжнародного обміну досвідом³⁴⁵. 22 березня пройшли спільні навчання спецпідрозділів «ДОЗОР» ДПСУ та КОРД і ТОР Нацполіції; навчання проводили тренери з підрозділу спеціального призначення S.W.A.T. Департаменту поліції м. Х'юстон у США за сприяння Посольства Сполучених Штатів Америки³⁴⁶. Посилюючи співпрацю з НАТО в рамках програми «Партнерство заради миру», ДПСУ проводить заходи, спрямовані на розвиток підрозділів швидкого реагування та доброчесності³⁴⁷.

У березні аналітики прикордонного відомства України в рамках впровадження Концепції інтегрованого управління кордонами здійснили робочі візити до прикордонних відомств

³³⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/dms/4271.html>

³³⁶ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/petro-cigikal-ukraina-aktivno-zastosovu-peredovi-svitovi-pidhodi-dobrovilne-povernennya-primusove-vidvorennya-ta-readmisiyu-yaka-vvazhatsya-naybilsh-efektivnoyu/>

³³⁷ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/u-kivi-prohodi-trening-uchasnikiv-prazkogo-procesu-z-pitan-kompleksnogo-upravlinnya-kordonami-ta-povernennya/>

³³⁸ <https://dmsu.gov.ua/news/dms/4235.html>

³³⁹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4335.html>

³⁴⁰ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/prikordonniki-harkivskogo-zagonu-vdoskonalyovali-navichki-pasportnoi-roboti/>

³⁴¹ <https://mvs.gov.ua/ua/news/18923-Harkivski-prikordonniki-vdoskonalili-navichki-pasportnoi-roboti.htm>

³⁴² <https://dpsu.gov.ua/ua/news/prikordonniki-proveli-robochu-zustrich-z-predstavnikami-nacionalnoi-policii-cheskoj-respubliki/>

³⁴³ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/polski-eksperti-u-kivi-proveli-praktichnij-trening-z-osnov-kriminalnogo-analizu/>

³⁴⁴ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/kursanti-ta-vikladachi-nacionalnoi-akademii-derzhprikordonsluzhbi-prohodyat-stazhuvannya-u-respublici-polshcha/>

³⁴⁵ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/mizhnarodna-morska-praktika-ta-dosvid-inozemnih-koleg-u-povsyakdenniy-diyalnosti-morskoj-ohoroni/>

³⁴⁶ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/%20video%20-biyaci-specpidrozdiliv-dozor-derzhprikordonsluzhbi-ta-kord-i-tor-nacpolicii-proyshli-breaching-course/>

³⁴⁷ <https://mvs.gov.ua/ua/news/19109-Derzhavna-prikordonna-sluzhbi-doluchatsya-do-realizacii-strategichnogo-kursu-Ukraini-z-vroatlantičnogo-maybutnogo.htm>

Молдови³⁴⁸, Угорщини³⁴⁹ та Республіки Білорусь³⁵⁰, під час яких було проаналізовано стан справ та зроблено оцінки загроз на спільних ділянках кордону та обговорено шляхи удосконалення міжвідомчої співпраці.

12 березня в Варшаві відбулись координаційні брифінги щодо планування спільної діяльності ДПСУ та прикордонної агенції Євросоюзу Frontex у рамках операцій «Ключові точки. Авіа. 2019»³⁵¹ та «Ключові точки. Наземний кордон»³⁵². Концепція спільних операцій полягає у відвідуванні прикордонниками аеропортів у межах та поза межами ЄС та європейських пунктів пропуску для автомобільного сполучення для обміну досвідом з інтегрованого управління кордонами та посилення взаємодії на зовнішніх кордонах.

У результаті спільної операції прикордонників України, Чехії, Словаччини та Польщі з ліквідації каналу нелегальної міграції в березні було затримано ще 12 організаторів та посібників транскордонного угруповання загальною чисельністю 35 осіб, яке здійснювало переправлення мігрантів через український кордон та країни ЄС до Німеччини^{353,354,355}.

У березні відбулася низка двосторонніх міжнародних зустрічей за участі українських високопосадовців:

- 13 березня заступник Міністра внутрішніх справ Тетяна Ковальчук та посол Держави Ізраїль в Україні Джоел Ліон обговорювали питання перетину кордону Ізраїлю українцями без віз та проблему відмови у в'їзді багатьом українцям³⁵⁶;
- 12 березня очільник ДМС України Максим Соколюк та делегація Бюро «Натів» при Канцелярії Прем'єр-міністра Ізраїлю та Посольства Ізраїлю в Україні обговорили міграційну політику обох країн та домовилися про подальшу співпрацю^{357,358};
- 15 березня керівник ДМС Максим Соколюк провів зустріч з представниками Служби громадян США Посольства США в Україні, під час якої сторони обговорили актуальні міграційні питання та домовилися про співпрацю³⁵⁹;

³⁴⁸ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/analitiki-prikordonnih-vidomstv-ukraini-ta-moldovi-zdiysnili-spilnu-ocinku-zagroz-prikordonnii-bezpeci/>

³⁴⁹ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/prikordonni-analitiki-ukraini-ta-ugorshchini-proveli-spilnu-zustrich-v-budapeshti/>

³⁵⁰ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/u-kivi-eksperti-analitichnih-pidrozdiliv-prikordonnih-vidomstv-ukraini-ta-respubliki-bilorus-proveli-robochu-zustrich/>

³⁵¹ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/klyuchovi-tochki-avia-2019-u-varshavi-vidbuvsya-brifing-uchasnikiv-spilnoi-operacii/>

³⁵² <https://dpsu.gov.ua/ua/news/u-varshavi-vidbuvsya-brifing-uchasnikiv-spilnoi-operacii-klyuchovi-tochki-nazemniy-kordon/>

³⁵³ <https://www.radio.cz/en/section/news/twelve-foreign-nationals-arrested-for-migrant-smuggling>

³⁵⁴ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/operativniki-ukraini-chehii-slovachchini-ta-polshchi-proveli-spilnu-operaciyu-z-likvidacii-transkordonnogo-kanalu-nelegalnoi-migracii/>

³⁵⁵ <https://mvs.gov.ua/ua/news/19133-Operativniki-Ukraini-CHehii-Slovachchini-ta-Polshchi-proveli-spilnu-operaciyu-z-likvidacii-transkordonnogo-kanalu-nelegalnoi-migracii.htm>

³⁵⁶ <https://mvs.gov.ua/ua/news/19055-U-MVS-pracyuyut-nad-virishennyam-problemi-z-peretynom-kordonu-D-erzhavi-Izrail-dlya-nashih-gromadyan.htm>

³⁵⁷ <https://dmsu.gov.ua/news/dms/4207.html>

³⁵⁸ <https://mvs.gov.ua/ua/news/19043-Derzhavna-migraciyna-sluzhba-prodovzhu-spivpracyu-z-Derzhavoyu-Izrael.htm>

³⁵⁹ <https://dmsu.gov.ua/news/dms/4247.html>

- 19 березня керівник ДМС Максим Соколюк та представники Директорату Поліції по роботі з іноземцями Чеської Республіки обговорили досвід у сфері сертифікації та верифікації біометричних документів для виїзду за кордон та порядку доступу до баз даних^{360,361};
- 15 березня під час зустрічі в Адміністрації ДПСУ Голова прикордонного відомства України Петро Цигикал разом з Послом Республіки Туреччина в Україні Ягмуром Ахметом Гюльдере обговорили співпрацю в Чорноморському регіоні та питання щодо пропуску громадян Туреччини в Україну³⁶²;
- 1 березня в Білорусі під час робочої зустрічі заступники Головних Прикордонних Уповноважених України та Республіки Білорусь генерал-лейтенант Василь Серватюк та генерал-майор Ігор Буткевич обговорили питання взаємодії та обміну досвідом³⁶³;
- 4 березня в Адміністрації прикордонного відомства Голова Державної прикордонної служби України Петро Цигикал зустрівся з Главою Місії Європейського Союзу з прикордонної допомоги Україні та Республіці Молдова (EUBAM) Славоміром Піхором, під час якої було обговорено результати спільної діяльності за 2018 рік та плани на 2019³⁶⁴.

Керівник УДМС у Рівненській області взяла участь у Польсько-українській конференції, на якій обговорили виклики й тенденції трудової міграції з України, питання захисту прав українських мігрантів та їх повернення на Батьківщину³⁶⁵.

Продовжується двостороння робота щодо спрощення короткострокових поїздок за кордон. З 1 березня набирає чинності оновлена Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Грузії про взаємне скасування візових вимог. На додаток до наявного безвізу запроваджуються взаємні поїздки громадян України та Грузії на підставі внутрішніх паспортів у формі картки, що містять безконтактний електронний носій³⁶⁶. Указом Президента України в березні тимчасово запроваджено безвізовий режим в'їзду в Україну та транзитного проїзду через територію України для громадян Республіки Північна Македонія на період з 16 березня 2019 року до 15 березня 2020 року, якщо термін їхнього перебування в Україні не перевищує 90 днів протягом 180 днів³⁶⁷.

³⁶⁰ <https://dmsu.gov.ua/news/dms/4276.html>

³⁶¹ <https://mvs.gov.ua/ua/news/19250-U-DMS-obmynalysya-dosvidom-u-sferi-verifikacii-biometrichnih-dokumentiv-z-cheskimi-kolegami.htm>

³⁶² <https://dpsu.gov.ua/ua/news/petro-cigikal-zustrivsyia-z-novopriznachenim-nadzvichaynim-i-povnovazhnim-poslom-respubliki-turechchina/>

³⁶³ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/zastupniki-golovnih-prikordonnih-upovnovazhenih-ukraini-ta-respubliki-bilorus-proveli-robochu-zustrich/>

³⁶⁴ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/golova-derzhprikordonsluzhbi-petro-cigikal-zustrivsyia-z-glavoyu-misii-eubam-slavomirom-pihorom/>

³⁶⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/4173.html>

³⁶⁶ <https://www.facebook.com/UkraineMFA/photos/a.148326765221252/2028924930494750/?type=3&theater>

³⁶⁷ <https://www.president.gov.ua/documents/572019-26194?fbclid=IwAR2QDAP78z3zSUJRvmk6bDVrrzp656Z7fEPadQg-Qwd5pFEPHrhj7ulIQ4Rs>

3.6. Висвітлення у ЗМІ, дослідження, громадська думка з міграційних питань

Агентство ООН у справах біженців опублікувало інформаційний бюлетень із результатами та показниками своєї діяльності³⁶⁸ та оприлюднило огляд законодавства, що стосується ВПО за лютий цього року³⁶⁹.

Консультативний форум прикордонної агенції Євросоюзу Frontex з основних прав людини опублікував щорічний звіт³⁷⁰, у якому підсумував свою діяльність за 2018 рік та надав рекомендації щодо діяльності Frontex³⁷¹.

Аналітичний центр «Європа без бар'єрів» оприлюднив звіт щодо процедури набуття громадянства та оформлення необхідних документів, що дозволяють проживати в Україні іноземцям³⁷², та ініціював обговорення проблем у цій сфері під час круглого столу «Політика і практика громадянства в Україні»³⁷³.

В ефірі телеканалу «Еспресо» директор Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України Елла Лібанова розповіла про строки, на які виїжджають заробітчани³⁷⁴. В ефірі Радіо Донбас.Реалії експерти центру «Європа без бар'єрів» обговорювали проблеми, що пов'язані з тенденцією еміграції українців, та наслідки для країни^{375,376}.

Аналітичний центр CEDOS оприлюднив дослідження про проблеми, які виникають у осіб, що проживають не за місцем реєстрації, та кількість таких осіб³⁷⁷. На цю тему також вийшли публікації в медіа^{378,379,380,381}.

³⁶⁸ <https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2019/04/2019-03-UNHCR-UKRAINE-Operational-Update-FINAL-UKR-3.pdf>

³⁶⁹ <https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2019/04/2019-02-Legislative-Update-UKR.pdf>

³⁷⁰ https://frontex.europa.eu/assets/Partners/Consultative_Forum_files/Frontex_Consultative_Forum_annual_report_2018.pdf

³⁷¹ <https://frontex.europa.eu/media-centre/news-release/frontex-consultative-forum-publishes-annual-report-MgLqPI>

³⁷² <https://europewb.org.ua/opublikovano-doslidzhennya-polityky-immigratsiyi-ta-gromadyanstva-v-ukrayini/>

³⁷³ <https://europewb.org.ua/kruglyj-stil-polityka-i-praktyka-gromadyanstva-v-ukrayini-tekstovij-zvit/>

³⁷⁴ <https://espresso.tv/news/2019/03/10/ukrayinci-perevazhno-yizdyat-pracyuvaty-za-kordon-na-korotki-termin-y-akademik-libanova>

³⁷⁵ <https://www.radiosvoboda.org/a/donbas-realii--mihracija/29826553.html>

³⁷⁶ <https://www.radiosvoboda.org/a/29796981.html>

³⁷⁷ <https://cedos.org.ua/uk/articles/hromadiany-ukrainy-shcho-zhyvut-ne-za-mistsem-reiestratsii-reziume-doslidzhennia-ikhnia-kilkist-ta-problemy>

³⁷⁸ https://humanrights.org.ua/material/shhonajmenshe_68_miljoniv_gromadjan_ukrajini_prozhivajut_ne_za_mistem_reiestraciji_jiak_ce_vplivaje_na_jihni_prav

³⁷⁹ https://dt.ua/SOCIUM/ne-za-miscem-prozhivannya-307010_.htm

³⁸⁰ <https://hromadske.ua/posts/v-ukrayini-majzhe-7-mln-gromadyan-meshkayut-ne-za-miscem-reyestraciyi-abo-ne-zareyestrovani-sociologi>

³⁸¹ <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/adresa-nediysna?fbclid=IwAR3FLUWXd4hnYJWKbqAYqkroVp12eqFH4Kn2nB-qBYM73dXBB5w7XzyMOOk>

Необхідність перепису та можливість його проведення описується у статті видання Gazeta.ua³⁸² та публікації ZIKa³⁸³.

Вийшла серія матеріалів щодо можливості мобільних груп населення взяти участь у виборах Президента України. Радіо Свобода проаналізувало, скільки громадян України, які проживають у Польщі, потенційно скористаються правом проголосувати на президентських виборах України³⁸⁴. Наприкінці березня «Право на захист» опублікувало результати опитування щодо участі жителів непідконтрольної території у виборах Президента, у якому зазначено, що основною причиною не участі на виборах є складність перетину лінії зіткнення через КПВВ³⁸⁵.

«Європейська правда» підготувала матеріал про поширення фейку про «скасований» безвіз з ЄС³⁸⁶. Видання Іb.ua проаналізувало, чому безвізовий режим України та Ізраїлю опинився під загрозою³⁸⁷.

Видання «Апостроф» опублікувало інтерв'ю з Міністром з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України Вадимом Чернишем, де мова йде про ситуацію на окупованих територіях та, зокрема, щодо виборчих прав ВПО³⁸⁸. Телеканал «Прямий» взяв інтерв'ю у Голови Державної прикордонної служби України Петра Цигикала^{389,390}.

На сайті Єврокомісії опубліковано матеріали про розвінчування міфів у сфері міграції³⁹¹, комплексну оцінку законодавства ЄС щодо легальної міграції³⁹² та звіт щодо прогресу виконання порядку денного у сфері міграції³⁹³. В ОЕСР підготували аналіз політик для залучення висококваліфікованих мігрантів в ЄС³⁹⁴.

³⁸² <https://gazeta.ua/articles/life/ cerez-internet-chi-na-plansheti-yak-provodit-imit-perepis-naselennya-v-ukrayini/889137>

³⁸³ https://zik.ua/news/2019/03/03/skilky_nas_demografy_servozno_zagovoryly_pro_neobhidnist_perepysu_naselennya_1521453

³⁸⁴ <https://www.radiosvoboda.org/a/29825152.html>

³⁸⁵ <http://r2p.org.ua/lyshe-21-zhyteliv-nepidkontrolnyh-terytorij-planuyut-vzyaty-uchast-u-vyborah-prezydenta-ukrayiny-31-bereznia/>

³⁸⁶ <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2019/03/11/7093761/>

³⁸⁷ https://lb.ua/world/2019/03/05/421083_bezviz_pod_ugrozoy_chrevati.html?fbclid=IwAR0BpzNeWgqAkNrKxmp-F1q3FtvsW9mbm9xqfV7dL0NxYhHcNSYqQ4nXghg

³⁸⁸ <https://apostrophe.ua/ua/article/society/2019-03-01/rossiya-sozdaet-koalitsiyu-nepriznannyih-respublik-i-razvorovyvaet-ukrainskie-nedra---ministr/24084>

³⁸⁹ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/%20video%20-petro-cigikal-nihto-z-rosijskih-sposterigachiv-oficiyno-ukrainskiy-kordon-ne-peretina/>

³⁹⁰ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/na-kordonah-mayzhe-znikli-cherghi-cherez-zmshennya-aktivok-na-inozemniy-restracii/>

³⁹¹ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/20190306_managing-migration-factsheet-debunking-myths-about-migration_en.pdf

³⁹² https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/fitness-check_en

³⁹³ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/20190306_com-2019-126-report_en.pdf

³⁹⁴ <http://www.oecd.org/migration/mig/building-an-eu-talent-pool-6ea982a0-en.htm>